

ROVERSKÝ KMEN

skautský časopis
pro rovery
a rangers

Změna je život

Rozhovor s vozíčkářem o životě po úrazu

Český tramping jako celosvětový unikát

Plánujeme roverskou expedici

SKAUT

červen/2020
ročník 23/číslo 115

Obsah

Editorial **3**

co otřásá (skautským) světem

Ze světa **4**

Z hnutí **6**

Přesunutí valného sněmu očima organizátorů **8**

téma

Tváře, podoby a osoba zvaná krize **12**

Chopení pro mě není tak důležité, jako se o sebe sám postarat, říká Jiří Čeloud o největší změně ve svém životě **16**

rovering

Když to v kmeni neklape **21**

Za humna aneb Proč a jak naplánovat zahraniční expedici **25**

svět kolem nás

Paragliding – vzhůru do oblak! **28**

Tramping jako alternativní pohled na svět **31**

kultura

Kdo umí, umí – umění handicapovaných **37**

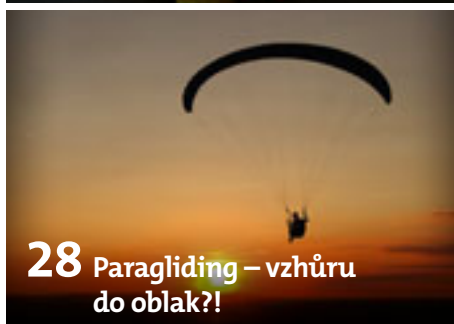
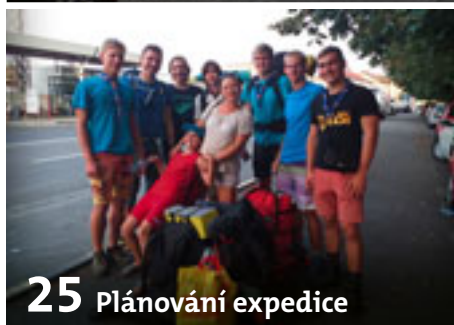
čekatelská

Impro art pro vedoucí **41**

pozvánky 44

Moot **44**

Další pozvánky **47**

časopis pro rovery a rangers

číslo 115, ročník 23

vychází 5x ročně

registrační číslo MK ČR E 10199,
ISSN 1213-0664

Předplatné zajišťuje SEND Předplatné s.r.o.

Pro registrované členy Junáka je předplatné řešeno v rámci on-line registrace.

Více na www.skaut.cz/casopisy.

Vydavatel

Junák – český skaut, Tiskové a distribuční centrum, z. s.

Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1

IC: 64934926

tel.: 234 621 223, fax: 234 621 399

e-mail: tdc@skaut.cz

web: www.skaut.cz/tdc

www.skaut.cz/obchod

Redakce

Junák – český skaut, Tiskové a distribuční centrum, z. s.

Senovážné nám. 24, 116 47 Praha 1

e-mail: kmen@skaut.cz

web: www.skaut.cz/kmen

archiv: casopisy.skaut.cz/kmen

Šéfredaktorka

Klára Procházková – Rajče

Zástupce/zástupkyně šéfredaktorky:

Vojtěch Kouřal – Kousy

Kristýna Pechová – Týna

Editorka

Zuzana Orlová – Zuzka

Redaktoři

Zuzana Orlová – Zuzka

Markéta Těthalová – Maki

Tereza Hrušešová – Terka

Šarka Porvichová – Šťovík

Anna Marenčáková – Karot

Helena Kamrlová – Miška

Ondřej Vodička – Miego

Korektury

Anna Hájičková

Lucie Víchová

Anna Kolčarová – Kolča

Dále na tomto čísle spolupracovali autoři článků, fotografií a ilustrací.

Autorka titulní strany:

Magdaléna Bohuslavová

IMAGEMAKERS

Grafická úprava a zlom

Imagemakers – Jitka Turbáková

e-mail: info@imagemakers.cz

www.imagemakers.cz

Tisk

POLYGRAF, s.r.o.

Předplatné

SEND Předplatné s. r. o.

www.send.cz/skaut

tel.: 225 985 225, 777 333 370

SMS: 605 202 115

uzávěrka čísla 116 bude 15. 8. 2020

Zaslané materiály se vrací na vyžádání, redakce si vyhrazuje právo na úpravu příspěvků.

Editorial

Milí roveři,

je to tu. Ta chvíle, kdy píšu svůj poslední úvodník do Roverského kmene v životě. Nemám ale důvod smutnit, protože máme se Zuzkou ty nejlepší nástupce pod sluncem a vím tedy, že se o osud časopisu vůbec nemusím bát. Ty čtyři roky šéfování redakce pro mě byly jednou z nejlepších zkušeností mého života. Kromě toho, že jsem dostala šanci zúročit něco, co jsem v té době studovala a získala neuvěřitelnou možnost seberealizace, musela jsem se naučit dát svému životu řád. Pro běžného člověka možná nic těžkého, pro děcko, kterému kamarádka kdysi v rámci školního cvičení do kategorie „přání“ napsala, „abys vždycky našla svou hlavu“ nadlidský výkon. Jsem za tu lekci nesmírně vděčná, protože bez ní bych se se vstupem do pracovního života trápila daleko víc. Roverský kmen mě prostě popadl za límec a vyhodil do neznámé galaxie zvané realita.

Můj trabl, který jsem snad alespoň částečně překonala, ale není nic proti skutečným životním krizím, kterým čelí spousta lidí okolo nás. Ať už jde o krize vztahové nebo náhlé úrazy, které jim převrátí život vzhůru nohama. I v případě krizí ale dříve nebo později přichází čas, kdy je potřeba se s nimi začít vyrovnávat. Svě o tom ví Jiří Čeloud, který se po jednom skoku do vody stal kvadruplegikem a v současné době podniká dobrodružné výpravy na handbiku po celém světě. Stejně tak jako celá řada handicapovaných umělců, kteří i přes své omezení zvládají vytvářet krásná umělecká díla.

Zažití krize nás tak může určitě posílit, protože dostáváme šanci se s ní poprat a jít tak za hranice naší běžné reality. Právě radost z jejich překonání tak přináší jedny z nejšťastnějších okamžiků v našich životech.

Přeji si, ať nám tohle nastavení vydrží při jakékoliv krizi, která do budoucna přijde.

Srdečně,

Klára Procházková – Rajče

FOTO JIŘÍ KRÁL

Asijští sršni decimují americká včelstva

Nedozírné škody by mohla způsobit invaze sršňů mandarínských na severozápadě Spojených států. Druh původem z Asie mimo jiné napadá včely medonosné, významné opylovače. Americká média škůdcům přezdívají *Murder Hornets* neboli vraždící sršni. Až sedmicentimetroví hmyzí jedinci totiž včelám oddělují hlavičky od zbytků těla, kterými krmí své mladé. Takto jsou schopni zlikvidovat celá americká včelstva, která se jim, na rozdíl od těch japonských, neumí účinně bránit. (New York Times)

Galilejské jezero v Izraeli se po letech naplnilo

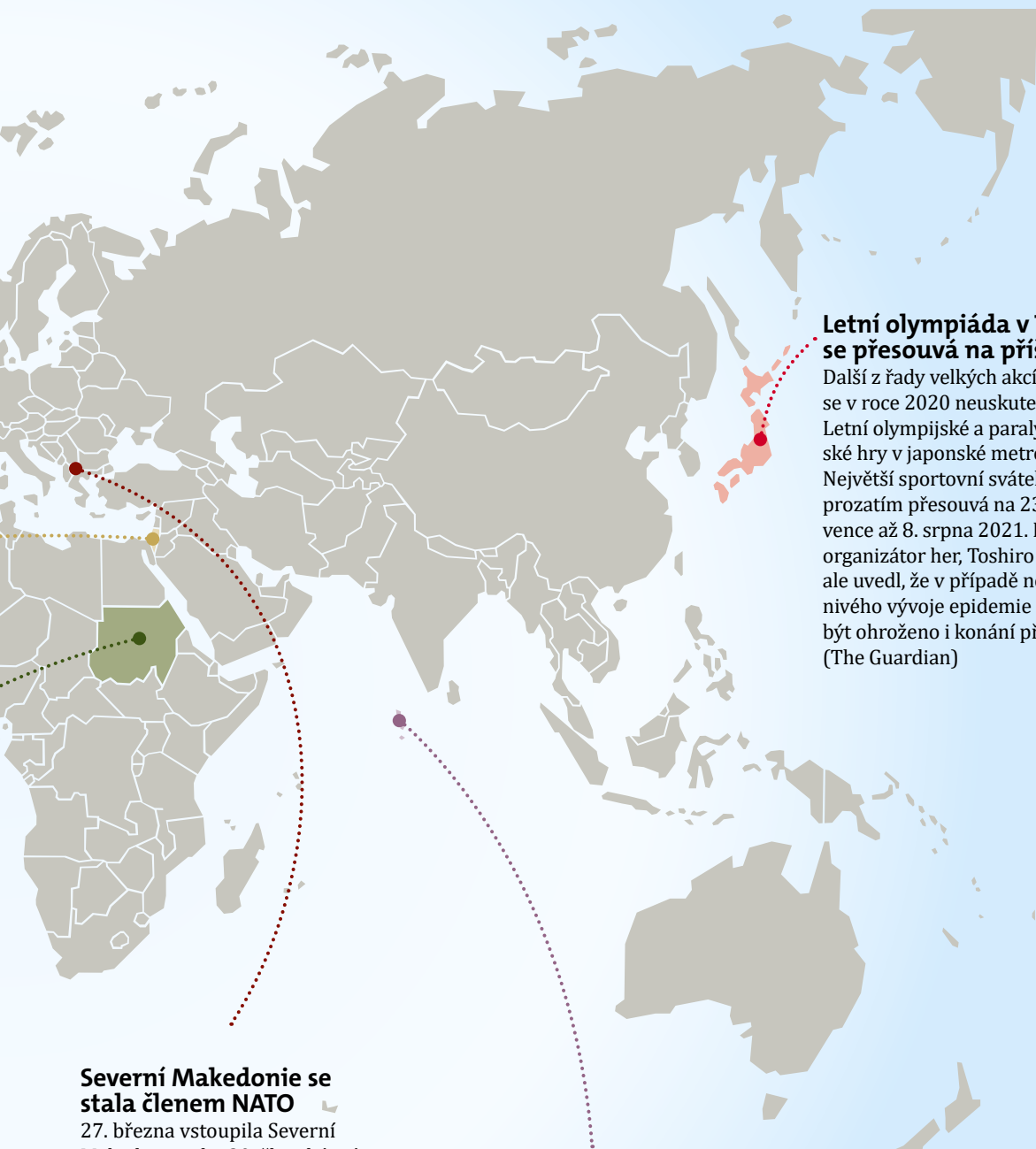
Vydatné deště zvedly hladinu Galilejského jezera až po okraj. Největší sladkovodní zdroj v Izraeli se přitom v předchozích letech potýkal s výrazným suchem, kvůli němuž stav vody postupně klesal. Přebytečná voda by mohla putovat do Mrtvého moře, které je taktéž ohrožuje dlouhodobé vysychání. (ČT24)

Chilská vláda vkládá naděje do zelené budoucnosti

Přes nedávné pouliční nepokoje a probíhající pandemii koronaviru neztrácí chilská vláda optimismus. Andská země se loni zavázala k dosažení uhlíkové neutrality do roku 2050. To by podle studie NewClimate Institute mělo znamenat roční úspory ve výši pěti miliard amerických dolarů, 11 000 nových pracovních pozic a lepší stav životního prostředí. Přesto je podle řady odborníků plán v některých ohledech nedostatečný. (Reuters)

Súdán zakázal ženskou obřízku

Súdánská vláda postavila obřezávání žen mimo zákon. Tento zákrok přitom v převážně muslimské zemi podle OSN podstoupilo 88 procent dívek a žen. „Tato novela nepochybně přispěje k řešení jedné z nejnebezpečnějších společenských praktik, která znamená jasné násilí páchané na ženách a která je zločinem proti ženským právům,“ uvedlo súdánské ministerstvo zahraničí. (CNN)

Letní olympiáda v Tokiu se přesouvá na příští rok

Další z řady velkých akcí, které se v roce 2020 neuskuteční, jsou Letní olympijské a paralympijské hry v japonské metropoli. Největší sportovní svátek se prozatím přesouvá na 23. července až 8. srpna 2021. Hlavní organizátor her, Toshiro Muto, ale uvedl, že v případě nepříznivého vývoje epidemie může být ohroženo i konání příští rok. (The Guardian)

Severní Makedonie se stala členem NATO

27. března vstoupila Severní Makedonie jako 30. členský stát do Severoatlantické aliance. Západobalkánská země vedla letitý spor se sousedním Řeckem ohledně svého názvu. Makedonii se po přejmenování na Severní Makedonii pootevřeli dveře i do Evropské unie, jejíž lídři souhlasili se zahájením přístupových rozhovorů s ní a s Albánií. (ČTK)

Obyvatelé Malediv zabránili výstavbě rezortu na nedotčeném ostrově

Komunita z ostrova Rasdhoo na Maledivách si může připsat cenné vítězství v boji proti velkému developerovi. Ten chtěl na nedalekých neobydlených ostrůvcích postavit luxusní rezort. Jde přitom o turisty vyhledávané místo na pikniky nebo šnorchlování a zároveň oblast výskytu vzácných podmořských druhů. Vláda loni svůj záměr prodat ostrovy developerovi přehodnotila, nakonec jejich správu svěřila místní environmentální organizaci. (Positive News)

Od 11. května přecházíme od zastavené k omezené činnosti

FOTO STŘEDISKO RADOST A NADĚJE

Výkonná rada Junáka rozhodla, že pozastavení skautské činnosti přestává od 11. května platit. Po necelých dvou měsících je tak možné opět obnovovat svoji činnost v závislosti na situaci členů a rodičů dětí. V tuto chvíli jsou podmínky stále velmi omezující, proto není možné ani žádat spěchat s obnovou činnosti ve velkém rozsahu. K 8. květnu jsou možné jednodenní družinové schůzky a výpravy za dodržení pravidel, jakými jsou například dvoumetrové rozestupy, nošení roušky či dezinfekce rukou. Na jejich dodržování musí u účastníků do patnácti let dohlížet dospělý dozor.

Časopis Skauting vstoupil do onlinu

Časopis Skauting spustil začátkem dubna nový web. Na adrese casopis.skauting.cz tak lze najít texty tištěných článků, které obsahují inspiraci pro oddílovou činnost a metodickou podporu pro vedoucí. Časopis lze číst i na mobilu. Stává se tak prvním, který svůj obsah zveřejňuje online mimo Křižovatku.

Výkonná rada oznamuje: Jak se připravovat na skautské tábory

FOTO ARCHIV ORJ BRNO-MĚSTO, PETR PAKOSTA

Výkonná rada Junáka zveřejnila prohlášení, jak v současné situaci postupovat v přípravách skautského tábora. Nejdůležitější je podle ní, i přes zvýšená opatření, pokračovat v přípravách, počítat s možnými změnami v rozpočtu kvůli finančním rezervám na storno poplatky či větší množství hygienických přípravků a možnou změnou počtu účastníků. Největší rozdíl pravděpodobně nastane ve složení táborníků. Zatím se mluví o omezení na sto osob, situace se však může změnit. Je třeba počítat i s komplikacemi v počtu vedoucích, kteří mohou mít prodloužené zkouškové na vysokých školách či být v rizikové skupině. Více informací lze najít na Křižovatce.

Společnost Manufaktura darovala skautům dezinfekci

Do 12. května se mohla skautská střediska hlásit o dezinfekci, kterou poskytla Junáku – českému skautu firma Manufaktura. Tento dar byl velmi vítaný, skautská střediska tak získala 2 000 litrů dezinfekce na ruce, která byla v deseti litrových kanystrech distribuována z velkých měst.

Víkendovky vzdělávacích akcí pokračují online

FOTO ARCHIV ORJ BRNO-MĚSTO, ŠTĚPÁN GENSKÝ

Mnoho skautských kurzů muselo čelit zásadní otázce jak účastníkům nahradit zrušené víkendovky. S jejich absencí se originálně popraly například instruktoři kurzů Stříbrná řeka, kteří uskutečnili místo víkendu několikahodinové online setkání s přesně stanoveným harmonogramem. Kromě toho ale vyzvali i účastníky, aby napsali dopis dalším dvěma frekventantům. Všichni přihlášení též dostali poštou tričko, aby ho při videohovoru mohli mít na sobě.

Dvanáctiletý skaut z Kanady pomohl stovkám zdravotníků

Quin Callander, dvanáctiletý skaut z Britské Kolumbie v Kanadě, využil vlastnictví 3D tiskárny k pomoci zdravotníkům. Materiál, který měl sloužit pro vytváření pomůcek ke skautské činnosti, využil k výrobě více než 500 nastavitelných pásek pro roušky. Pomohl tak lidem, kteří ve zdravotnické službě trpěli bolestmi kůže kvůli mnoha hodinám nošení ochrany obličeje.

JOTI speciál získalo přes 100 milionů sledujících

FOTO WORLD SCOUTING FLICKR

Po zrušení činnosti středisek kvůli karanténním opatřením se světová skautská organizace WOSM rozhodla uspořádat speciál

digitálního skautského Jamboree JOTI, které se obvykle koná v říjnu. Na začátku dubna se mohli všichni připojit na třídní táboreni z domova. V Česku se rekordně zvýšil počet nových registrací a to na 1 200 účastníků.

V rámci programu se mohli seznámit skauti z různých koutů světa. Zvláštním hostem byl Dr. Tedros Adhanom, šéf Světové zdravotnické organizace.

Junák – český skaut se taktéž zapojil do programové složky videem na téma digitální občanství. Další JOTI proběhne v obvyklém říjnovém termínu.

NÁRODNÍ JAMBOREE HLEDÁ NOVÉ POŘADATELSKÉ TVÁŘE

Národní Skautské Jamboree, jedna z největších skautských akcí, která je plánována na rok 2023, nyní vybírá členy užšího a širšího týmu. Do konce května proběhne výběrové řízení na tři hlavní pozice – vedoucí sekcí LIDÉ, ZÁZEMÍ a PROGRAM. Dále je také poptávka po drobnějších pořadatelích, kteří mohou pomoci s přípravami, které budou probíhat v následujících letech. Akci zajišťuje Jan Špatenka – Špáťa.

inzerce

ROVERSKÝ KMEN

LOVÍME NOVÉ SOUKMENOVCE!

www.chcidokmene.skauting.cz

© Roberto Pazzi, HotSpot Media,
<https://robertopazziphoto.com>

V září může být situace stejná jako v březnu, říká o přesunutí Valného sněmu jeho hlavní organizátor Martin Holub – Lišák

Pozastavení skautské činnosti se dotklo všech úrovní Junáka. Od družinové až po celostátní. Ušetřen nebyl ani Valný sněm Junáka (VSJ) v Jindřichově Hradci, kde mělo na šest set delegátů rozhodovat o dalším směřování celé organizace. Zatím se zdá, že se místo března sejdou v září. „Vyvíjí se to dobře, ovšem musíme počítat i s možností, že to nakonec celé bude úplně jinak,“ hodnotí dosavadní vývoj Martin Holub – Lišák z organizačního týmu.

VOJTĚCH KOUSAL – KOUSY

FOTO PIXABAY

Kdy jste začali s přípravami Valného sněmu?

Přípravy na kandidaturu začaly na podzim 2018, naplno jsme se do toho pustili v březnu loňského roku. Takže zhruba rok intenzivnější práce, která se postupně zesilovala s blížícím se datem konání.

Jsi hlavním koordinátorem místního přípravného týmu v Jindřichově Hradci. Kolik lidí se na organizaci sněmu podílí?

Základní trojici, čtveřici jsme měli sestavenou už během přihlašování projektu. Od té doby se nejužší tým trochu rozrostl, jsou v něm kromě

jiných například i Lída a Jerry z Kanceláře ústředí. Celkem je nás v něm do deseti osob. Širší pracovní tým včetně lidí zajišťujících ubytování a doprovodný program ale dohromady čítá asi 65 lidí.

Kdy poprvé sis připustil, že by koronavirus mohl ohrozit konání VSJ?

Tuším, že na přelomu února a března. V první polovině března to bylo dost jako na houpačce, ale pořád jsme si říkali, že všechno proběhne v pohodě. Přitom poslední měsíc před akcí byl ten nejdrsnější. Dokončovali jsme veškeré přípravy, museli jsme toho stihnout strašně moc. Do toho začaly přicházet první zprávy říkající: ‚Možná to budete muset přesunout. Rozhodnutí může přijít za týden.‘ Zvažovali jsme, jestli má smysl pokračovat v přípravách dál a hnát to na krev.

Věděli jsme, že kdybychom počkali, bude nám ten týden chybět. Největší veletoč byl před prvními vládními opatřeními.

Co přesně máš na mysli?

V úterý 3. nebo ve středu 4. března, tedy týden před zrušením, jsme se při schůzce v Praze domluvili, že sněm na devadesát procent proběhne. V pátek a hlavně o víkendu se ale misky vah začaly převažovat k variantě zrušení březnového termínu. V neděli večer mi pak Permi (zpravodaj Výkonné rady Junáka pro komunikaci a osoba zodpovídající za koronavirová opatření v Junáku, pozn. red.) potvrdil, že už je to více méně hotová věc, ale stejně jsme ještě čekali, zda se rozhodnutí nezmění. Zbytku týmu jsem tuhle informaci řekl až později, protože ještě existovala šance, že se vše uskuteční podle původního plánu. Celé tohle období jsme paralelně pracovali s oběma scénáři. Velkou roli v tom hrálo i zvažování, v jakou chvíli a v jaké výši způsobí případné přesunutí termínu sněmu nějaké nevratné náklady.

Kolik času jsi v onom hektickém týdnu věnoval přípravám sněmu a sledování aktuálního dění?

Nedokážu to přesně odhadnout, ale byly to určitě hodiny denně. A vedle toho jsem chodil pochopitelně do práce. Když pak Výkonná rada rozhodla, že se sněm odkládá, vlastně se nám ulevilo. Skončila nejistota a bylo jasné, že zastavujeme přípravy a že je nezbytné udělat jenom kroky, abychom zabránili případným škodám. Naštěstí žádné náklady nevznikly, všichni partneři

FOTO JAN SOVÁK

to pochopili. Dost pomohlo, že skoro ve stejný okamžik vyšla poměrně přísná vládní nařízení, takže se tomu nikdo nedivil.

Říkal jsi, že velká část práce vás měla čekat poslední týdny před akcí. V jaké fázi příprav vás toto rozhodnutí zasáhlo?

Měli jsme před sebou balík práce, s jehož zpracováním jsme vyčkávali až budou k dispozici finální informace o delegátech a hostech. Jednalo se o detaily ke stravě a ubytování, rozdělení delegátů do sekcí, příjezdy a odjezdy hostů a podobně. Zároveň se od začátku března řešilo, jestli kvůli riziku přenosu nákazy neomezit počet lidí. Řada dalších věcí byla předchystaná, ale zatím ne zcela dotažená. Sem patří například dolaďování věcí na místě konání, příprava prostor, shromáždění materiálu, přichystání fotografické výstavy či balíčků pro delegáty.

Od zrušení březnového termínu uběhly zhruba dva měsíce. Co se stalo od té doby?

První měsíc jsme hodně čekali, jak se situace vyvine. Už v okamžiku zrušení jsme s Výkonnou radou domlouvali náhradní termín, který byl následně stanovený na 18. až 20. září. Většina příprav se zastavila, moc se toho neudělalo. Pomaličku dáváme dohromady výstavu, ale zatím není kam spěchat. Když to zjednoduším, na dotažení nám stačí dva měsíce pohodové, nebo měsíc intenzivní práce. Pokud tedy nepřijde nic, co by zásadně změnilo původně plánovanou podobu sněmu.

Co vás čeká nyní?

Do června musíme připravit další postup. Nepomáhá nám ale, že ještě přesně nevíme, co v září bude. Sice se zdá, že to vypadá dobře a všechno se uvolňuje. Zároveň se objevují určité prognózy, že nás v srpnu zasáhne druhá vlna epidemie a v září bude situace stejná jako v březnu. Pořád počítáme i s možností, že to může být celé nakonec jinak. To nám trošku brání ve větším nasazení. →

Jaké jsou možné varianty dalšího vývoje?

Ústřední orgány musí v tuto chvíli pracovat s několika možnostmi včetně té, že se sněm v září konat vůbec nebude. Další možností je sněm s omezeným počtem účastníků. Pokud by bylo překážkou společné stravování a ubytování, je na stole také minimalistická, jednodenní varianta.

Co by se stalo, pokud by se nakonec VSJ letos vůbec nekonal?

Jsmo trochu v pasti kvůli stanovám. Volba nových zástupců do ústředních orgánů musí proběhnout do konce září. Pokud by se to nestihlo, muselo by se hledat nějaké právní řešení. Třeba udělat volbu online a diskuzní část přesunout na později. To všechno jsou ale v tuto chvíli spekulace, rozhodovat se o tom musí na úrovni ústředí.

Kdy bude jasnější další vývoj?

V následujících čtrnácti dnech by mělo padnout rozhodnutí, která z těchto variant nakonec bude platit. To ale neznamená, že v srpnu nemůže být vše úplně jinak. Náš místní tým má teď za úkol zmapovat všechny možné scénáře, které by mohly nastat, a poskytnout k nim Výkonné radě maximum informací pro co nejlepší rozhodnutí.

Zatím se zdá jako nejpravděpodobnější možnost sněm na konci září. Připravujete pro tuto variantu nějaká speciální opatření?

Bude záležet na aktuálních nařízeních, kterým se budeme muset přizpůsobit. Pokud bude povinnost mít roušky, to asi nebude problém.

Horší by bylo v nich vydržet celou dobu. Rozestupy pro šest set lidí ale nejsme schopni v sále zajistit. Pak bychom museli buďto sněm opět přesunout, nebo zeštíhlit. Zajistit dezinfekční prostředky a podobná hygienická opatření bychom zvládnout měli.

FOTO MARTINA SKALIČKOVÁ A ALENA FOUKALOVÁ

Má přesunutí sněmu nějaký zásadnější dopad na fungování Junáka?

Z hlediska celé organizace si myslím, že by to žádný větší vliv mít nemělo. Výkonná rada není volená, zpravodajové jsou jmenováni a servis pro organizaci běžně funguje. Spíš by byl problém, pokud by se neodvolily ústřední orgány, ale i s tím bychom si poradili. Otázka je, co to udělá s dalším volebním obdobím. Jestli se o půl roku zkrátí, nebo ne a i další sněmy budou probíhat takhle na podzim.

Přesunutí VSJ jistě znamená řadu komplikací. Vidíš přesto na celé situaci něco pozitivního?

Nevím jestli dokážu odpovědět jenom v souvislosti se sněmem.

Jako vedoucímu střediska mi přišlo hodně zajímavé sledovat, jak zareagovali nejen skauti u nás ve městě, ale vlastně po celém světě. Objevily se nové výzvy a možnosti. Před pár měsíci jsme nemysleli, že půjde dělat online schůzky, že budeme točit videa, připravovat program na dálku nebo pomáhat s distribucí ochranných pomůcek. To bych si nikdy neuměl ani představit. Tady v Jindřichově Hradci jsme se přesvědčili, že to není těžké a že máme potenciál v řadě našich roverů a rangers nebo mladých vedoucích, kteří měli spoustu zajímavých nápadů a dokázali si je řídit i realizovat skoro sami. Takže to pro mě byla cenná zkušenost. Semklo nás to i uvnitř střediska, větší sounáležitost může pomoci třeba i při pořádání takhle velké akce. Možná i o to víc se budeme těšit, až se znovu sejdeme.

Uzávěrka tohoto čísla byla v polovině května. Aktuální informace o VSJ naleznete na <https://krizovatka.skaut.cz/organizace/ustredi/valny-snem> ●

Valný sněm Junáka

Valný sněm je nejvyšším orgánem naší organizace, koná se zpravidla jednou za tři roky. Jeho delegáti volí členy Náčelnictva, Ústřední revizní komise a Rozhodčí a smírčí rady. Valný sněm také může schvalovat ustanovení závazná pro všechny členy a orgány Junáka nebo měnit Stanovy. Tím de facto rozhoduje o směřování organizace do dalšího Valného sněmu.

téma

Tváře, podoby a osoba zvaná krize

Když zazní slovo krize, pravděpodobně námi proteče sled mnoha negativních asociací. Ať už je ekonomická, klimatická, pracovní, zdravotní, rodinná, bezpečnostní, středního věku, partnerská nebo osobnostní, nikdy z ní nevyjdeme stejní jako předtím a nikdy si nevybíráme, kdy přijde. Otázkou není jen, jak se s ní vypořádat, ale jestli z ní lze vůbec vyjít jako vítěz.

KRISTÝNA PECHOVÁ – TÝNA

FOTO ANDY BEALES

Co představuje krize?

Na krizi se lze dívat jako na jisté narušení rovnováhy. Toto slovo, pocházející z řeckého krisis, původně znamenalo nejen nesnáze, ale také volbu či stěžejní okamžik při rozhodování se mezi dvěma

možnostmi. Často se jedná o situaci, do kterých nás uvrhnou vnější nebo vnitřní okolnosti bez našeho přičinění. Krize vcházejí do našeho života jako vlny. Mohou být drobné, se kterými se vypořádáme rychle třeba ještě v daný okamžik,

nebo dlouhé a silné, které nás strhnou a pocítujeme jejich dopad i dlouho poté.

Krize je zkrátka situace, kterou jsme nevyhledávali a má potenciál náš život negativně postihnout.

Její podstatou je změna. Ta může být k horšímu, ale svým způsobem i k lepšímu. Ve chvílích, kdy zápolíme, lámeme si hlavu a hledáme všechna možná řešení, taky rosteme. Krize sama o sobě patří mezi nežádoucí a těžké součásti bytí. To, co však po krizi následuje nebo probíhá v nás, závisí na tom, jak se ke zkušenosti postavíme a co se rozhodneme si z ní odnést. Může to být pouze děsivá vzpomínka na okamžik, ke kterému se nechceme vracet nebo důkaz toho, že jsme překonali nesnáze a naučili se něco nového.

Humří teorie

Zajímavý pohled na toto téma nabízí takzvaná humří teorie. Filozof a rabín Dr. Abraham Twerski v jednom ze svých pojednání o životě přirovnává člověka ve stresové situaci k humrovi vyrůstajícímu ze svého krunýře. Tento korýš totiž pozná, kdy je čas shodit krunýř a vytvořit si nový právě ve chvíli, kdy mu ten starý začne být těsný a nepříjemný. Teprve po vytvoření nové tělesné schránky může dojít k růstu živočicha. Tento cyklus se pak během humřího života několikrát opakuje.

Twerski taktéž říká, že kdyby nám, lidem, byli humři podobní, šli by k doktorovi a nechali si předepsat léky na svoje nepohodlí. Nikdy by pak nesundali svůj krunýř a nevyrostli ani o centimetr. Co tedy naznačuje humří teorie? Podle ní je stres a nepohodlí humrů vedoucí k tělesnému růstu podobné našemu vlastnímu stresu a nepohodlí, jež vedou k růstu osobnímu.

FOTO STREDISKO RADOST A NADĚJE

Není krize jako krize

Všichni ze zkušenosti víme, že součet událostí, které se dají v našem životě považovat za krize, je takřka nekonečná řada. Ve zprávách nás varují před ekonomickou krizí. Po ní pravděpodobně přijde pracovní, mezitím musíme bedlivě sledovat klimatickou, zatímco přichází osobní a někde v dáli na nás možná čeká i krize středního věku. Se všemi se musíme vypořádávat, zaujmout k nim nějaký vnitřní postoj a někdy během našeho snažení pravděpodobně vypukne i nějaká náhlá krize, která bude vyžadovat naši absolutní pozornost.

Jenže řešit takovou krizi je, jako kdyby nám hořela kuchyňská linka, zároveň prasklo potrubí a do toho nám přijel stavební úřad oznámit, že nemáme na náš dům povolení. Kde vůbec začít? Podobně jako to říká Michael Jackson ve svojí písničce z 80. let, začít je potřeba u sebe.

Základy překonání krize

Během našeho skautského života i mimo něj se pravděpodobně v jednu chvíli setkáme s pojmem krizový management, který bývá zásadní ve všech oblastech skautské činnosti. Základní postupy by měl znát každý vedoucí či organizátor. Skrze něj se učíme, jak se vypořádávat s krizovými situacemi, které nás mohou potkat. Tomuto tématu se věnuje také mnoho času na vzdělávacích kurzech, kde se účastníci učí o krizových plánech a o tom, jak se chovat v krizových situacích na skautských akcích.

Prvním významným bodem je zastavit se a zhodnotit okolnosti. Ve vypjaté situaci bývá velmi náročné se soustředit, proto je hned na začátku kriticky důležité si vyhradit okamžik na to, abychom si ujasnili, co přesně se děje. Můžeme tak oddělit fakta od domněnek, které by zbytečně vyvolávaly chaos. →

Dalším krokem je komunikovat s pověřenými osobami. Mohou to být třeba spoluvedoucí, vedoucí tábora, hlavní kuchařka nebo jiný člověk, který nám může v dané situaci poskytnout radu a pomoc s hledáním řešení. Také je důležité si určit pořadí, v jakém se budou zúčastnění informace dozvídat. Například, pokud jsme na výpravě v lese a najednou se nám vypaří dva skauti, může být moudřejší nejprve zpravit vedení a rádce a až potom, co si ujasníme postup, zbytek oddílu. Můžeme tak předejít nechtěné panice.

Po tom, co jsme si vysvětlili, co se děje, zvážili všechna fakta a zapojili povolané osoby, přichází na řadu nejakčnejší část – vymyslet a realizovat plán. V takovém případě se vyplácí rozdat si úkoly mezi sebou a (pokud možno) mít jednoho člověka, který bude celou situaci sledovat. Ku příkladu se mohou rozdělit role podle toho, kdo bude komunikovat s rodiči svěřenců,

kdo se postará o družinu, kdo bude v případě potřeby volat záchranné složky a kdo bude řešit poškozené osoby.

Další částí, která už nemusí být tak úplně jen na nás, je komunikace s veřejností, jako jsou novináři, město či jiné instituce. Předtím, než se pustíme do sdílení našich zážitků s médií, sledujícími na instagramu nebo čtenáři našeho časopisu, mějme na paměti, že Ústředí Junáka nebo naše středisko k situaci zaujmou nějaký postoj. Abychom chránili sebe a naše členy, je třeba jim poskytnout hlavní slovo v oficiálních prohlášeních.

Podrobnější manuál lze najít na Křížovatce v článku Když nastane průšvih.

S krizí za Doktorem

Jedním z odborníků na téma bezpečnosti ve skautském i veřejném prostoru je David Rožek – Doktor. Mimo působení ve středisku

Radost a Naděje Beroun se věnuje zabezpečování velkých akcí Junáka. O svých osobních zkušenostech s krizovými situacemi a o krizovém managementu mluví často na kurzech či na přednáškách Skautského institutu. Redakci Roverského kmene popsal nejdůležitější body zvládání krize a svěřil se i se svým nejkrizovějším zážitkem.

V krizovém managementu se klade velký důraz na prevenci. Krizi je třeba si uvědomovat a jednat s ní tak, že ještě nepřišla. Nejhorší je, když člověka překvapí zcela nepřipraveného. Nejednáme pak racionálně, ale spíše pocitově, což je v takové chvíli většinou špatně. Pokud se nad ní zamyslíme ještě před jejím příchodem, můžeme si v hlavě sestavit plán a postup. Úplné minimum krizového managementu je tedy vědomí toho, že nějaká krize může nastat.

Dalším důležitým bodem je chladná hlava a racionální přístup. To bývá tou nejtěžší výzvou i pro trénované lidi. Ve chvíli, kdy krize ovlivňuje i někoho jiného než nás, si problémy více připouštíme a hodnotíme informace okolo sebe subjektivně. Můžeme pak inklinovat k nepřesnému zhodnocení situace a k nesprávnému řešení.

Udržet si chladnou hlavu a racionální myšlení je základ, od kterého se můžeme odrazit a stanovit si kroky postupu. Také je vždy žádoucí mít po ruce někoho, kdo mi může začít pomáhat, ať už je to kontaktní osoba, diplomat, můj známý, obchodní partner nebo kdokoli jiný.

Krizová situace by měla být řešena s někým dalším proto, abychom ji mohli kriticky konzultovat a udrželi si objektivní pohled.

V neposlední řadě je podstatné zjistit si všechny informace a vyhodnotit všechna fakta, abychom mohli přijmout co nejlepší rozhodnutí.

Krizi tváří v tvář

„Nejtěžší situace nastala před Vánoci roku 2017 v západoafrické Guineji, kam jsem vyjel vykonávat předem domluvený bezpečnostní výzkum s tamější policejní složkou,“ vypráví Doktor o svém nejkrizovějším okamžiku v životě.

„Došlo k tomu, že jsem byl po příletu neprávem obviněn z několika trestných činů, mimo jiné ze špionáže, pašování zbraní do země a podobně. Jako následek jsem byl uvězněn nejprve v cele a poté v domácím vězení na hotelu,“ popisuje svoji služební cestu David. Na vině byla jeho letecká společnost, neboť neposlala oznámení o zbraní, kterou Doktor vezl pro svoji vlastní bezpečnost a špatná informovanost jednotlivých úřadů Guineji.

„Nejhorší bylo domácí vězení v kombinaci s nejistotou, co se mnou bude. Musel jsem si opakovaně prodloužit pobyt a čekat ze dne

na den, jestli půjdu do vězení nebo jestli mě propustí a budu moci letět zpátky,“ líčí.

Velkým trápením pro něj byla také obrovská existenční nejistota. Poznává, že když tehdy projížděl internet a srovnával svůj případ s jinými obviněními Evropanů v Africe, tak to vypadalo velmi bleď.

„Bylo to náročné na psychiku v tom, že jsem neměl jistotu, jak to dopadne a nedokázal jsem to s ničím srovnat. Nakonec mě zachránil náš ministr zahraničních věcí,“ říká o své poměrně nedávné zkušenosti odborník na bezpečnost a dodává, že podobných zážitků má díky své práci za sebou už několik.

Dále Doktor popisuje, jak se odráží tyto zážitky na duši člověka. Ohrožení existence, života a jistot vede podle něj k tomu, že si uvědomujeme, jak rychle lze tyto hodnoty ztratit. Díky tomu si jich více vážíme a dokážeme svůj život vést správným směrem a soustředit se na věci, které máme rádi. Můžeme si pak třeba přeskládat životní priority.

„Tento vývoj jsem pozoroval i u ostatních lidí, kteří mají tyto zážitky,“ dodává Doktor. „Jsou více orientovaní na sociální službu a pomoc lidem okolo. Dokážou svoje zkušenosti zužitkovat nejen

sami pro sebe, ale mohou také vést a směřovat ostatní. Přirozeně jsou z nich třeba výborní kouči a mentoři, kteří dokážou podpořit někoho dalšího v těžké situaci, kterou sami zažili, když si s ní dotyčný neví sám rady. Myslím si, že takhle se to potom odráží ve společnosti.“

At' už krizi překonáme úspěšně či neúspěšně, vítězství nad krizí přichází v různých formách. Jednou z nich je i ta, že jsme z ní vyšli celí a naučili se něco sami o sobě. ●

FOTO ARCHIV DAVIDA ROŽKA

David Rožek – Doktor

Student doktorského programu na Policejní akademii ČR v Praze, bezpečnostní expert a výzkumník. Vlastník společnosti poskytující mezinárodní bezpečnostní konzultace pro korporátní a státní klientelu, člen několika expertních pracovních skupin pro rozvoj bezpečnosti v ČR. Vedoucí oddílu skautek „Lasičky“ Beroun, výchovný zpravodaj dívčího kmene SRJ.

Na koho se můžu obrátit?

Občas se kromě postupů krizového managementu a pomoci blízkých hodí i vnější opora. Mimo krizová centra, jako je Linka bezpečí, mohou být nápomocné i kontakty poskytované školou či univerzitou.

Uvědomil jsem si, že chození pro mě není tak důležité, jako se o sebe sám postarat, říká Jiří Čeloud o největší změně ve svém životě

Vážný úraz obrátí člověku život naruby. Na začátku se může zdát, že vyrovnat se s postižením je pro mladého člověka nadlidský úkol. Cesta k přijetí také může trvat roky. O těžkém úrazu, přijetí změny a zážitcích, které následovaly, vypráví kvadruplegik Jiří Čeloud.

JIRÍ PASZ

V šestnácti letech jsi špatně skočil do rybníka a zlomil sis páteř. Jak k tomu úrazu došlo?

Byl to takový vtipný příběh. Ještě den předtím jsme byli s kamarády na jiném rybníku. Skočil jsem tam nejdřív po nohou a až pak jsem skákal šipky a salta.

Druhý den už jsem to ale neudělal a skočil jsem rovnou po hlavě. A to byla chyba. Skočil jsem po hlavě do rybníka, který jsem neznal. Nejspíš jsem narazil hlavou o dno. Ležel jsem ve vodě, v takové té hnědé, rybníkové vodě, ruce mi visely dolů. Koukal jsem na ně a byl jsem zmatený z toho, co se děje. Vůbec jsem netušil, proč nemůžu hýbat rukama. Jediné, co jsem si v tu chvíli říkal bylo, že se nesmím nadechnout. V tu chvíli mě otočil spolužák a říká mi: ‚Co děláš, ty vole?‘ Já mu odpověděl: ‚Nemůžu dýchat, nemůžu hýbat rukama.‘ Pak už to bylo rychlé. Přijely všechny záchranné složky a vrtulník.

FOTO ARCHIV JIŘÍHO ČELOUDA

Poslední, co si z toho dne pamatuji, bylo, jak jsem říkal doktorce, ať mi něco podá, že se asi pobleju.

Cítil jsi v ten okamžik strach o život?

Asi se to tak dá nazvat. Vlastně jsem si uvědomil, že to klidně může být konec. Pak bylo zvláštní, když mě vytáhli na břeh. Pamatuji si

tu situaci ze dvou úhlů pohledu: jednak ze svého vlastního, jednak, že se na sebe koukám ze shora.

Po úrazu jsi prožil dost těžké období. Co se ti v té době honilo hlavou?

Záleží na tom, o jakém období se bavíme. Akutní fázi jsem zvládal celkem v klidu, to bylo v nemocnici

a později v rehabilitačním centru. Ale pak je druhá fáze, kdy se člověk vrátí domů a přijde do opravdové reality. To je zase něco úplně nového. V první části jsem si prošel všemi fázemi jako většina vozíčkářů. Odmítání toho, co se stalo, přes naštvání až po poměrně rychlé přijetí. Pak přišla fáze, kdy jsem se dostal domů, a to byl tvrdý náraz.

V čem přesně to byl tvrdý náraz?

V prvním roce po úraze jsem se pohyboval především v rehabilitáku a mezi lidmi, co na tom byli podobně. Řešili jsme podobné věci. Cítil jsem, že jsem tak nějak doma a že je všechno v pořádku. Pak jsem přišel domů a najednou mi nikdo nerozuměl. Byl jsem na všechno sám. To bylo opravdu náročné. Tělo se po míšním poranění učí úplně od začátku, včetně vyprazdňování, sexuálních funkcí a tak dále. Trpěl jsem inkontinencí. Pro sedmnáctiletého kluka je poměrně složité mít nějakou vložku nebo plenu, s tím jsem se vyrovnával docela těžko. Trvalo mi asi tři roky, než jsem si to vyřešil, abych mohl žít normální život a necítil se blbě.

Jak jsi nakonec ten dramatický zlom ve svém životě překonal? Co pomůže člověku se vyrovnat s takovým údělem?

Mně pomohl nejdřív šok a pak práce. Když jsem byl na Vánoce doma, asi půl roku po nehodě, poprvé jsem si uvědomil, co mi úraz přinesl – totální nesoběstačnost. Když mi táta utíral zadek, říkal jsem si: „Tohle už je vážný. Takhle nechci žít.“ Uvědomil jsem si, že chození pro mě není tak důležité jako se

o sebe sám postarat. Tím jsem přijal svůj stav. Přijal jsem, že jsem na vozíku a budu s tím muset žít.

Ten druhý zlom byl asi po pěti letech. Byla zabijačka, míchal jsem sádlo, dělal tlačěnku a tak dále. Večer jsem šel spát unavený, unavený prací. To se mi stalo poprvé po několika letech. Bylo to krásné, a v tu chvíli jsem si uvědomil, že začínám žít. Našel jsem se v sobě a pak to šlo rychle.

Ty ses pak zamiloval do handbiku. Nakonec jsi s ním projel nejenom kus Česka, ale i Island, Izrael, Maroko a Írán. Dokonce jsi s ním byl i na svatební cestě na Aljašce. Jak vaše parta na cestě funguje?

Jezdil jsem s klukama, kterým jsem naprosto věřil. Bylo tam hodně důvěry a hodně týmovosti, ve všem

jsme byli spolu. A vlastně jsem se cítil poměrně bezpečně. I když jsme se pohybovali na místech, kde si člověk řekne, že to nemusí být bezpečné. Jezdíme ve třech a jezdíme na těžko, to znamená, že si vezeme všechno s sebou. Jsem to vždycky já a dva kluci, kteří jsou fyzicky zdraví, ale všichni jedeme na handbiku. Nikdy v životě na handbiku nesesedli, a najednou museli ujet třeba 1 500 kilometrů.

Jak handbike vlastně vypadá?

Handbike má tři kola, jedno vpředu a dvě vzadu. Člověk v tom tak polosedí pololeží a šlape rukama. Všechno vybavení, které si s sebou vezeme, máme přidělané za sebou.

Takhle putujeme po silnicích a přírodou. A vlastně nic moc nepotřebujeme. →

NEBÁT SE.

www.youtube.com/skautskyinstitut-cz

Rozhovor vznikl v rámci pořadu Skautského institutu NEBÁT SE. V něm známé osobnosti mluví o odvaze a překonávání strachu. Mezi hosty v pořadu vystoupili cestovatel Ladislav Zibura, skautka a herečka Martha Isoová nebo zakladatel Mamacoffee Dani Kolský.

Všechny díly najdete online na YouTube a v podcastových aplikacích.

Je na to potřeba velká fyzická síla?

Spíš než síla, tak vytrvalost. A odhodlání.

Tvoje cesty jsou někdy docela punkové. Jaké jsou tvé nejdrsnější zážitky z cest?

Každá cesta měla něco, na Islandu byl velký vítr a zima, v Izraeli zase byla šílená vedra. V marockém Atlasu jsme jeli týden ve sněhu, ve dvou tisících metrech. Jeden čas jsem myslel, že zmrznu. To bylo asi to nejhorší, co jsem zažil. V Íránu jsem zase umíral vedrem. Plyne to z toho míšního poranění, nemám totiž funkční termoregulaci. Nedomážu se vyrovnávat s velkými výkyvy teplot a navíc se nepotím. Takže těžko zvládám vedra a neumím si poradit ani s velkou zimou, a to ani ve chvíli kdy jsem nabalený.

Když jste byli na Aljašce, co se stalo tam?

Na Aljašce jsem nebyl na handbiku, tam jsem byl s kajakem. Jeli jsme na řece Yukon. Rozdíl byl v tom, že jsem tam byl s ženským. Jedna z nich byla moje manželka, byla to taková krásná svatební cesta. Třetí den mě transportoval vrtulník do nemocnice, protože jsem měl alergickou reakci, pravděpodobně na neopren.

Na začátku jsi říkal, že jedna z nejtěžších věcí, se kterou se člověk musí vyrovnat, je závislost na druhých. Dávají ti tyhle cesty, nebezpečí a překonávání překážek na cestách pocit soběstačnosti?

Myslím si, že je to přesný opak. Na cestách jsem naopak mnohem

závislejší na cizí pomoci. To mi dělalo problém právě na té Aljašce, kdy jsem byl vystavený tomu, že to vidí i moje manželka. To pro mě bylo nové a neuvěřitelně těžké. Poměrně složitě jsem se vyrovnával s tím, že jsem opravdu silně závislý na cizí pomoci.

Je těžké to přijmout?

Na té Aljašce jsem si myslel, že jsem sám se sebou uvědomělý. A najednou jsem zjistil, že nejsem. Najednou jsem si zase uvědomil, že být na vozíku není tak skvělé. I když si člověk myslí, že už je všechno v pohodě.

Takže je možné, že se to tak trochu točí dokola? Že je člověk se sebou někdy vyrovnaný a někdy míň?

Nevím, jestli se to točí dokola. Spíš v životě přichází situace, kdy vozík člověka zásadně omezuje.

Setkáváš se někdy kvůli vozíku se stigmatizací nebo přímo i diskriminací?

Moc ne. Já mám výhodu, že sice sedím na vozíku, ale pořád vypadám normálně. Nedávno jsme seděli s partou vozíčkářů v hospodě, bylo nás tam asi deset. Jenom jeden z nich má postižení od narození. Hůř mluví a trochu slintá. Ačkoli je to velmi inteligentní člověk, okolí tak na něj nepohlíží, protože to prostě nevypadá dobře. Musím říct, že jsem velmi rád za to, že tohle nemusím řešit.

U chlapů se často zvyrazňuje fyzická stránka. Máš svou definici chlapství?

Myslím si, že chlap by měl umět držet slovo. Myslím si, že chlap by si měl stát za svým, i když to občas nemusí být příjemný. A chlap by měl být rovný a férový člověk.

FOTO ARCHIV JIŘÍHO ČELOUDA

Takže je to spíš v hlavě než v nohách.

Nebo v bicepsech. Jo, myslím, že je to spíš v hlavě.

Máš z něčeho strach, cítíš z něčeho nejistotu nebo obavy?

Strach určitě mám. Jsou to ty strachy, které plynou ze situací, které v životě přijdou. Je mi třicet let, mám manželku, čím dál tím víc přichází téma rodičovství. Je to jako ta historka ze svatební cesty, kdy přišla nová věc se kterou jsem nepočítal. Mám pocit, že přijde i s dětmi. Budu se muset vyrovnat s tím, že moje děti sice budou mít otce, ale nebudou s ním chodit po horách nebo běžkovat. Moje pozice funkčního, silného otce bude jiná, než je zvykem. Myslím

si, že mě to bude štítat a budu si to muset v sobě vybalancovat. Chci být rodič, ale vím, že to bude pro mě složité.

A druhá věc, ze které mám trochu strach, je stárání. Můj stav je teď v pohodě, ale čím starší budu, tím horší to bude. Navíc mám pocit, že stárnu rychleji než moji vrstevníci. Mám strach z toho, že jednou budu zase závislý. Což vede zpátky k té soběstačnosti.

Máš nějaký vlastní způsob, jak se vyrovnávat s pochybnostmi a obavami?

Mluvit o tom. Jak jsem vyprávěl o té Aljašce, pomohlo mi, když jsem to své manželce všechno říkal a bavili jsme se o tom. Ačkoliv jsem introvert, učím se o věcech mluvit. A to mi pomáhá.

Takže bys to poradil i ostatním?

Myslím si, že pro spoustu lidí by to tak mohlo být. I když každý má vlastní cestu.

V současnosti pracuješ v Centru Paraple jako instruktor náviku soběstačnosti. Co ta práce obnáší?

Máme klienty s různými druhy postižení. Od těch nejtěžších, kdy lidé vůbec nehýbou rukama, jsou i připojení na ventilátor, přes paraplegiky, kteří mají funkční trup a silné ruce až po paretiky, kteří chodí a na první pohled jim nic není. Ve skutečnosti se jich ale problémy související s poraněním páteře týkají také. S každým klientem řeším něco jiného, od oblékání, čištění zubů, přípravy jídla, až po přesuny

do auta, nakládání vozíků. Radíme jim s vyprazdňováním, sexualitou a tak dále. Prostě celý život, jakékoli téma, které klient chce. Snažím se mu být partákem.

Co bývá po úrazu nejtěžší zvládnout? Je to právě ten pocit nesoběstačnosti?

Nemyslím si, že by se dalo takhle všeobecně říct. Nejtěžší je to přijetí. Aby člověk přijal svou situaci, takovou jaká je, a že život už takový bude. Musí s tím nějakým způsobem pracovat, aby mohl žít normálním životem. Když člověk pořád bojuje, i spoustu let, možná celý život, s tím „proč já, čím jsem si to zasloužil“, tak je to těžké.

Vyozoroval jsi během své práce návod, jak svůj osud přijmout, když se nám dějou těžké věci?

Myslím, že žádný návod není. Někoho donutí rodina, někoho donutí přátelé. Ale žádný návod asi neexistuje.

Jsou potřeba inspirativní zážitky, jako pro tebe byla ta zabijačka?

Myslím si, že se nic takového vůbec nemusí stát. Člověk může žít celý život s nějakým naštváním. Někdo si zase přečte knížku Clemense Kubyho (německý autor, který v knížkách popisuje, jak bolesti způsobené zlomeným obratlem po úrazu vyléčil změnou životního stylu, pozn. redakce) a bude věřit tomu, že nepotřebuje míchu a může začít chodit jinými cestami.

Jaké hodnoty vnímáš ve svém životě jako nejdůležitější?

Mám rád férové jednání a poctivost. Poslední dobou ve mně hodně rezonuje slovo pokora.

Co pro tebe pokora znamená?

Poslední dobou chodím hodně do práce, hodně mě baví a přijde mi smysluplná. Tam to slovo pokora vnímám v tom, že i když lidé dělají něco, s čím já nesouhlasím, tak tomu rozumím.

S čím nesouhlasíš?

Když například žijí pasivně. Nechtějí se nikam posouvat, jsou spokojeni s tím, že jsou doma. Nepracují, nemají moc koníčků, ale jsou spokojeni, že si žijí svým klidným životem. I když si myslím, že by mohli dělat nějakou smysluplnou práci nebo činnost, která by mohla pomáhat ostatním, nemám potřebu jim něco nutit. Prostě vezmu, že to tak je. ●

FOTO ARCHIV JIŘIHO ČELOUDA

Jiří Čeloud, 30 let

Po úrazu v šestnácti letech ochrml, od té doby je na vozíku. Pracuje v organizaci Paraple, která pomáhá lidem po náhlém poškození míchy. Kromě toho podniká náročné expedice s handbikem. Procestoval například Island, Izrael, Palestinu, Maroko nebo Írán.

rovering

Když to v kmenech neklape

Občas se v roverském kmenech nedaří. Členové se hádají mezi sebou nebo se liší mírou aktivity, kterou se podílí na tvorbě programu. Někdy také dochází k rozkolu mezi jednotlivými generacemi. Univerzální návod na řešení těchto situací zřejmě neexistuje, celá řada zkušeností od roverů napříč republikou ale ano.

KLÁRA PROCHÁZKOVÁ – RAJČE

Před čtyřmi lety jste si na vedení střediska vymohli založení roverského kmene a doposud vše skvěle fungovalo. Účast na akcích byla hojná, parta se stmelila a začala se mezi sebou scházet i jen tak, bez žádného dohodnutého programu. Od září vaší roverskou skupinku navíc doplnila nová generace, takže nic nenasvědčovalo jakýmkoliv problémům. Právě příchod skupinky čtrnáctiletých roverů ale se vším zamíchal. Zatímco starší již byli sehraní a vytvářeli si program sami, mladší moc nevěděli, co se sebou. Program na akcích je nebvál a témata starších roverů jim přišla moc vážná a nezábavná. O jakoukoliv činnost tak postupně začali ztrácet zájem až nakonec přestali chodit docela.

Právě rozkol mezi jednotlivými roverskými generacemi je jedním z několika hlavních problémů, kterým roverské kmenech čelí. Mimo tento druh nepochopení uvádí Roverský odbor ještě špatné vztahy mezi některými členy skupiny, rozdělení kmene na aktivní a pasivní část kolektivu, případně odchod aktivní části kmene do ústraní.

Samozřejmě, že ideálním řešením těchto problémů je nedopustit, aby se vůbec staly, ale když už k tomu dojde, je dobré nestrkat hlavu hned do písku a postavit se k situaci čelem.

Nezapomínat na jedinečnost

„Nehledejme jednoznačná, věčně platná pravidla vedení kmene, ale učme se ze zkušeností svých i cizích a nepovažujme se za dokonalé odborníky. Výchova je příliš složitý proces, který nelze vtěsnat do několika zásad. Je to tvůrčí činnost, hledání a postupné nalézání cest,“ konstatuje v příručce Roving jeden ze zakladatelů kurzů FONS Václav Břicháček. Právě jeho poznámku o tom, že každý kolektiv je specifický jak svou dynamikou, tak svými členy, je třeba mít na paměti vždy, když se člověk pokouší inspirovat při řešení problémů nějakými univerzálně platnými radami. Vždy se proto v první řadě zamysleme nad tím, koho v kolektivu máme, a s tímto vědomím pak přistupujeme ke všem radám, kterých se nám dostane. Ne vždy totiž mohou být daná doporučení vhodná pro náš

případ. Stejně bohaté rozdíly, jako jsou mezi kmenech u nás v Česku, mohou být bohatá i řešení, která mohou přispět k rozuzlení jejich problémů.

Tou nejdůležitější zásadou při řešení jakýchkoliv problémů tak zůstává přihlížení k jedinečnosti daného společenství. Kromě toho se však ukazuje jako docela dobré myslet i na to, že na rozdíl od oddílu skautů a skautek či ještě mladších dětí si jsme v kmenech daleko více rovni. Je to nejen z toho důvodu, že jsme dost často podobně nebo stejně staří, ale i z hlediska specifického fungování kmene. Zatímco u dětí většinou v první fázi řešíme problémy na oddílové radě, zde kmenovou radu zpravidla tvoří všichni zúčastnění, a tím pádem to bez nich řešit nejde. Roving je tak jedinečný právě v tom, že nám umožňuje naučit se fungovat v týmu transparentně a společně usilovat o jeho zlepšení. Toto společné řešení je navíc užitečné zavést i v případech, že kmen funguje více hierarchicky, tedy ve chvíli, kdy má své vedení, které chystá program a stará se o jeho chod. Ve chvíli, kdy →

totiž nabídneme mladším členům našeho společenství, aby se řešením problému zapojili, dáme jim pocit účasti a posilujeme jejich vazbu ke společenství. V ideálním případě v nich pak vzniká odpovědnost za řešení problému a naopak mizí pocit, že někdo jedná za ně.

Jak neuvíznout v generační pasti

Roverská kategorie v sobě tradičně skrývá lidi staré 15 až 25 let. Na první pohled nám na tom nepřipadá nic zvláštního, na druhý si však uvědomujeme, že životní zkušenost člověka, který právě začal střední školu, a člověka, který končí školu vysokou, je naprosto jiná. Během těch deseti let roverského věku se totiž odehrává proměna z člověka dospívajícího do člověka téměř dospělého. Mění se i životní priority, člověk se oddaluje od rodičů a staví se na vlastní nohy. Kromě toho musí čím dál tím více sbírat odvahu přijímat nové a nové výzvy, které ho nakonec donutí převzít odpovědnost za svůj život. Je proto naprosto pochopitelná situace, kdy máme v kmeni dvě odlišné generace, které nemohou najít shodu v programu, který by je obě bavil a naplňoval.

„Z vlastní zkušenosti musím říct, že holky a kluci v mladším roverském věku stále potřebují někoho, kdo jim ukazuje možné cesty a nabízí jim příležitosti, co dělat. Může to být kmenový vedoucí, může to být někdo starší, kdo si roverským kmenem prošel v dřívějších dobách,“ říká šéf Roverského odboru a bývalý vedoucí kmene v Břeclavi

Majkl. Naopak starší roveři a rangers si dost často vystačí sami jak s plánováním programu, tak s jeho uskutečňováním. Možností, jak situaci vyřešit, se tak po důkladné rešerši ukazuje hned několik:

FOTO ŠTĚPÁN HAŠEK

1. Nelpět na stálosti roverského společenství

„Ukazuje se, že roverské kmene fungují spíše v řádu let než desetiletí. Jejich existence je tak často pevně spjata s konkrétní roverskou generací,“ říká Majkl. Dodává, že to není nutně na škodu. Stejně jako spolu vyrůstají generace v jednotlivých skautských družinách, dospívá spolu i roverský kmen. Není proto třeba se cítit špatně, když bude chtít další generace kmene založit vlastní společenství.

2. Použít kmen a jeho tradice jako rámec pro několik družin

„U nás jsme se na rostoucí generační rozdíly rozhodli reagovat založením družiny mladších roverů a rangers, které nám umožnilo pro její členy začít připravovat speciální program. Družina však byla stále otevřená i starším členům a sloužila jako příprava pro vstup do roverského kmene jako takového,“ říká Jana Balajka – Jeňa z roverského kmene Rozbřesk

v Břeclavi. Rozdělením na dvě samostatné party, které se lišily věkem, tak jednak umožnilo přihlížet ke specifickým potřebám obou skupin, ale zároveň stále podporovalo jakýsi společný étos roverského společenství. V případě, že tedy chceme alespoň částečně udržet komunikaci mezi oběma generacemi, jeví se rozdělení kmene na dvě samostatné družiny jako docela vhodné řešení.

3. Pracovat v rámci kmene s mezigeneračním obohacováním

Mladší roveři se občas stále příliš necítí na to, že by si program připravovali kompletně samostatně. Hodí se jim tak někdo zkušenější, kdo jim nabídne nové příležitosti a ukáže cesty, kterými se mohou při své činnosti vydat. Ideální osobou pro tuto roli je někdo, kdo si již roverskou výchovou aktivně prošel nebo je už v její pokročilé fázi.

Jako jedno z řešení se tak nabízí kmen nerozpojívat, ale naopak plně využít toho, že v něm máme několik generací, které se mohou navzájem obohacovat o své zkušenosti. Mladší tak mohou přicházet s novými a neotřelými nápady a starší naopak vymýšlet program pro mladší a ukazovat jim, co to ten rovering vlastně je a může být. Docílíme tím jednak toho, že mladší si nebudou v nové roli připadat ztracení, ale zároveň starší budou moci využít svých zkušeností a předávat je dál.

Mimo jiné tím tím ale můžeme aktivně předcházet tomu, že se společenství mladších roverů

později rozpadne. Členům se totiž dostane již dopředu takové péče, že se jim pak bude v samostatné činnosti daleko plynuleji pokračovat, než kdyby byli o pár let později hozeni do vody.

Když menšina tahá a zbytek se veze

Často se nám také může stát, že v kmenech vzniknou dvě skupiny, které se od sebe liší mírou aktivity, jež do činnosti vkládají. Zatímco první skupina se aktivně účastní všech programů a podílí se na jejich organizaci, druhá sem tam přijede a u většiny programů se spíše veze a nijak se na jejich přípravě nepodílí.

Ne vždy je tato překážka skutečně překážkou a je třeba ji aktivně řešit. Klíčem ke zvolení vhodného přístupu je totiž se co nejdříve zamyslet nad tím, proč je jedna ze skupin pasivní. Důvodů může být několik: nedostatek motivace k činnosti, nezábavný program, který jim nic neříká, ale také situace, kdy jedna část kmene aktivně působí ve svých oddílech a roving je pro ně způsob, jak si od organizace akcí a krocení dětí odpočinout.

Rovering často funguje na pozadí klasické oddílové činnosti a je tedy možné, že se nám v kmenech budou míchat rádci družin v našem středisku s odrostlými skauty a skautkami, kteří se do vedení nehrnou. Je tak pochopitelné, že se jejich časové možnosti budou lišit. V takovém případě je možné celou situaci přijmout a zařídit se podle ní. Pokud ale díky tomu bude docházet k ně-

jakému zásadnějšímu narušování společného programu, můžeme přistoupit k nejrůznějším motivačním nástrojům, které nám alespoň trochu srovnají startovací čáry.

„U nás v kmenech jsme z tohoto důvodu sestavili pomyslný návod aktivního rovera, tedy souhrn činností, ze kterých si každý může vybrat to, co ho baví, a přitom být stále aktivním členem společenství, neboť jsme přesvědčeni, že fungující kmen tvoří právě jeho aktivní členové. Tento souhrn aktivit zahrnoval přípravu programu, plnění individuální výzev dle vlastního výběru nebo třeba nejrůznější skautské vzdělávání. Jednotlivé aktivity jsme formulovali prostřednictvím motivačního rámce, určité obdoby roverské stezky a vsadili do symboliky našeho kmene,“ dodává Jeňa z Břeclavského Rozbřesku.

Vyvažovat, vyvažovat, vyvažovat

„Z předchozích zkušeností víme, že přílišná volnost vede k nečinnosti a přílišné autoritářství pak v nechuť být součástí celku,“ konstatuje Josef Šaroun – Padre z roverského kmene Murlok v Blansku. Vypichuje tak v této větě asi tu nejdůležitější myšlenku, kterou je dobré mít při jakémkoliv pouštění se do organizace roverského programu. Jasně, že pevnou součástí rovingu je i dostatek odpočinku po náročné oddílové činnosti. Nicméně absence jakéhokoliv programu pro tak činorodé lidi jako jsou skauti nemusí být příliš lákavá. Naopak autoritářské vedení jde proti samotné podstatě rovingu. Jeho cílem by totiž měl být hotový člověk, který převzal odpovědnost za svůj život a ne poslušná dušička bez špetky vlastního myšlení. ●

TIPY:

První (k)roky roverského kmene – metodická příručka Roverského odboru

Článek částečně čerpá z příručky První (k)roky roverského kmene, jejíž manuskript je právě v plném proudu vydavatelského procesu. Její vydání můžete očekávat v průběhu června tohoto roku.

Rovering – Václav Břicháček

Metodická bible českého rovingu, kterou na počátku 90. let vydal zakladatel kurzů FONS Václav Břicháček. Obsahuje celou řadu metodických tipů, které určitě stojí za přečtení. https://bit.ly/rovering_brichacek

Jak na mladší rovery

Obsáhlý pětistránkový článek od Klíče, který vyšel v Roverském kmenech v únoru 2017. Dopodrobna rozebírá způsob, jak rozjet roverský kmen pro novou generaci. Jestli nic jiného, tak toto fakt stojí za přečtení. <https://casopisy.skaut.cz/kmen/806#p38>

Martin & Co.
EST. 1833

**SLADKÉ DŘEVO
S VŮNÍ AMERIKY**

kytary.cz

Za humna aneb Proč a jak naplánovat zahraniční expedici

Cestování se jednoznačně stalo novodobým trendem a často i jakýmsi měřítkem pomyslné společenské úspěšnosti. Kolikrát jsem se už setkala s vášnivými debatami, kdo procestoval exotičtější destinaci, kdo zdolal vyšší horu či kdo letos navštívil více zemí! Zkuste se namátkou zeptat několika mladých lidí, co patří mezi jejich koníčky a zájmy. Kolik z nich asi ve svém výčtu zálib zmíní právě cestování?

JULIE MOTALOVÁ – JULČA

Čím dál častěji pocítíme nezbytnost cestovat, abychom drželi krok s tímto fenoménem dnešní doby. Položme si však zdánlivě prostou otázku: Proč to vlastně děláme? Co nám to dává?

Cestování nás zcela nepochybně rozvíjí hned v několika oblastech lidských dovedností. Nutí nás vystoupit z komfortní zóny, tlačit hranice pohodlnosti dál a dál. Nabízí perspektivu a rozšiřuje obzory. Zároveň nás vybízí k rozvoji sociálních dovedností, a to zejména, pokud cestujeme ve skupině. Kupříkladu s roverským kmenem.

„Není drsnější způsob, jak poznat, jestli někoho máte rádi nebo ho nenávidíte, než s ním cestovat,“ řekl jednou americký spisovatel Mark Twain. A měl pravdu. Ať už se vydáte pěšky s baťůžkem na zádech napříč Evropou, objevovat dějiny do spletitých uliček Říma či stopem až na pláži Francouzské riviéry, potkají vás

kritické situace, na které každý člen výpravy bude reagovat malinko jinak.

Třeba vám dojde voda mnoho kilometrů daleko od jakéhokoli zdroje. Kapesní zlodějíček vám odcizí peněženku. Onemocníte. Jaké různé reakce tyto situace asi vyvolají ve vašich partáčích? Zůstanete u koulení očima a tůkání si na čelo při poslouchání návrhů řešení ostatních, nebo se vám podaří najít kompromis? Vráť se váš kmen z cestovatelského dobrodružství jako parta kamarádů, nebo jako parta nepřátel?

Není jednodušší způsob, jak to zjistit, než se na takovou dobrodružnou expedici vydat. Skutečně velká dobrodružství vůbec není na škodu plánovat s dostatečným předstihem, a to klidně i rok dopředu. Že současná globální situace cestování nepřeje? Nevadí, s o to větším entusiasmem se můžete pustit do plánování roverské expedice na příští léto!

Vzhůru do světa!

Nalijme si čistého vína, plánování náročné výpravy není zrovna hračka. Rozhodně se však nejedná o věc nesplnitelnou. Jak tedy při plánování zahraniční expedice postupovat? Stačí se řídit několika pravidly a schématy.

Fáze 1: Zjistěte, zda je o tento typ dobrodružství v kmeni vůbec zájem. Možná se to zdá jako banální rada, ale kolikrát už jste při plánování i menších putáků a výletů narazili na neochotu nebo nedostatek partáčků? Proto je značně důležité nadhodit toto téma zbytku kmene, než začnete cokoli plánovat.

Fáze 2: Rozhodli jste se s kmenem společně něco podniknout? Paráda! Ujasněte si ale, o jaký typ dobrodružství se jedná. Každý člen kmene může mít kapku jinou představu – někomu imponuje několik týdnů v divočině, jiný chce obdivovat architektonické památky a někdo se rád sluní na pláži. Pamatujte, že nejdůležitější je →

kompromis. Málokdy dojde ve skupině k absolutní shodě na charakteru výpravy, nebojte se tedy ze své představy expedice ustoupit a dát prostor návrhům jiných. Ideálním výsledkem by měla být expedice, na které si každý najde to své a zároveň se mu nepřičí ostatní aktivity.

S charakterem výpravy samozřejmě souvisí destinace. Vyberte takový cíl, který umožňuje splnit všechny aktivity na vašem seznamu. Zde se nevyhnutelně musíme dotknout otázky finančních prostředků. Ne každý si může dovolit letenku do dalekých exotických krajů či stravování se v zemi, kde jsou životní náklady několikanásobně vyšší než v Česku. Ujistěte se, že vaše expedice bude finančně dostupná pro všechny členy kmene.

Fáze 3: Sestavte si předběžný plán. V první řadě se dohodněte, kdy na expedici vyrazíte. Může se zdát absurdní rezervovat si místo v diáři na rok dopředu, ale domluva na termínu zpravidla bývá kámen úrazu výprav větších skupin. Čím dřív se domluvíte, tím větší je pravděpodobnost, že se expedice budou moci zúčastnit všichni členové kmene.

Dohodli jste se na termínu? Skvělé, teď už můžete zvesela plánovat konkrétní aktivity, které na výpravě uskutečníte. Inspirovat se můžete nespočtem cestovatelských blogů a fór či zkušenostmi vašich známých. Opět nezapomeňte, že alfou a omegou úspěšných expedic je

přistoupení na kompromis. Všichni účastníci by měli být s plánem maximálně spokojeni.

Pokud se chystáte spoléhat na prostředky hromadné dopravy, nezapomeňte včas zarezervovat jízdenky nebo letenky. Kupování letenek na poslední chvíli je obousečný meč – můžete narazit na extrémně nízkonákladové lety, ale taky se vám naopak cesta může mnohonásobně prodražit. Stejně tak si dejte pozor například u autobusů s omezenou kapacitou míst. Autobusy s lukrativní cílovou destinací často bývají vyprodány několik měsíců dopředu.

Fáze 4: Před odjezdem se nezapomeňte dohodnout, co kdo vezme a zařídí. Na expedici s vámi jede několik dalších lidí, využijte proto možnosti sdílení vybavení (například stan) a rozdělte si věci hromadné potřeby (například jídlo), aby si každý nemusel zbytečně brát

FOTO ROVERSKÝ KMEN RRE TALON

svůj vlastní set potřeb. V některých kmenech si roveři stanou takzvaného garanta akce, který zodpovídá za spolupráci v týmu a garantuje, že akce skutečně proběhne tak, jak má.

Fáze 5: Teď už nezbyvá než samotný odjezd a hladký průběh expedice!

Moc držím palce, aby vám dobrodružná výprava skvěle vyšla a, jak pravil pan Twain, abyste při cestování poznali, že členy svého roverského kmene máte skutečně rádi. ●

Cestovatelské blogy pro inspiraci

www.hedvabnastezka.cz → Cestovatelský portál plný cestopisů a rad řídicí se hodnotami udržitelné budoucnosti

www.zahorami.cz → Kuba Venglár sdílí své zkušenosti z dálkových treků.

www.katkacestuje.cz → Katka píše, její manžel Tomáš fotí. Potkali se na Novém Zélandu a společně procestovali nespočet zemí světa.

www.holkasbucketlistem.com → Lucie Kutrová prošla Pacifickou hřebenovku a na svém blogu sdílí svá dobrodružství.

www.fijalka.cz → Outdoorově založená Fijalka cestuje a píše cestopisy i rady na cesty.

svět kolem nás

Paragliding: Vzhůru do oblak

Pod pojmem létání se asi téměř každému vybaví letadlo. Pak jsou tu ale tací, kteří si představí něco úplně jiného, třeba paragliding. Jedním z nich je i David Strnad – Pěnky. Jak se ke svému netradičnímu koníčku dostal, jaké byly jeho první lety a co mu plachtění vzduchem přináší? Nejen o to se s námi David podělil.

TEREZA HRUBEŠOVÁ

První vzlety

Paragliding je stále poněkud netradiční letecký sport. Asi nejběžnější způsob, jak se k němu lze dostat, je přes zakoupený „zážitek“. Tak tomu bylo i u Pěnkyho. Před třemi lety mu koupila „minikurz“ paraglidingu tehdejší přítelkyně a současná manželka Monča. „Zmínil jsem se o tom, že bych plachtění na kluzáku rád vyzkoušel. Přeci jen představa toho, že člověk vyleze na kopec, rozběhne se a letí... Koho by to nelákalo, že?“ vzpomíná Monččin manžel.

Tyto minikurzy jsou často jednodenní (respektive několika-hodinové) akce. Jeho účastníci si vyzkouší, jak „nafouknout“ kluzák, jak ho dostat nad hlavu i řídit a jak bez problému přistát. „Tenkrát jsem s kluzákem prvně odlepil nohy od země a řekl jsem si: ‚Tohle chci dělat,‘“ vypráví David.

Bez výcviku se nicméně člověk neobejde. „Po zkušenosti z minikurzu jsem již věděl, že si nemůžu jen tak koupit kluzák, sedačku a jít na kopec,“ zmiňuje Pěnky. Navíc je létání bez pilotního průkazu v České republice nelegální. Začal proto

FOTO DAVID STRNAD

zjišťovat, kolik stojí základní kurz, jaká škola je v republice nejlepší a kolik stojí vybavení, aby se mohl dostat do vzduchu.

Kurz, který absolvoval loni v červnu, se skládal ze dvou částí. Ta první, pětidenní, se konala na Liberecku. „Trénovali jsme ovládání kluzáku nejprve na zemi, potom nás čekaly první starty, první zatáčky ve vzduchu a samozřejmě i první přistání. Tyto dovednosti se cvičily každý den, abychom ovládání kluzáku dostali plně pod kontrolu,“ do-

dává Pěnky. Součástí kurzu byla i teoretická příprava zahrnující základy aerodynamiky, konstrukce padákových kluzáků, meteorologii, navigaci, letecké předpisy, leteckou praxi a zdravotvědu.

Druhá část neboli dolétání následovala hned poté. Uskutečnila se v Itálii a trvala čtyři dny. „Tady jsme startovali z mnohem většího převýšení než v Čechách, díky tomu jsme byli ve vzduchu déle a měli jsme větší prostor pro nácvik manévřů. Spolu s větším převýšením vzrostla i náročnost přistání. Musel jsem si přesně připravit takzvaný rozpočet na přistání, abych bezpečně dosedl na požadovaném místě,“ vzpomíná Pěnky.

Vždy, když byli ve vzduchu, měli u sebe vysílačku a instruktoři jim říkali, co přesně mají dělat, takže byli po celou dobu kurzu pod bedlivým dohledem. Na konci výcviku pak skládali zkoušky pro pilotní licenci PL – PILOT, které zajišťuje Letecká amatérská asociace České republiky. Díky ní Pěnky může létat všude, kde mu to podmínky dovolí.

Trénink a zase trénink...

Z počátku jsou obtížné i základní úkony, jako například udržet při tréninku na zemi kluzák nad hlavou. Nyní už je to pro Davida rutinní záležitostí. Stačí ale, aby zesílil vítr a chyby při ovládní kluzáku se ihned snáz projeví. „Platí to samozřejmě i ve vzduchu. Mnohé úkony jsou pro mě samozřejmostí, ale protože létám velmi krátce, ty těžké manévry mě teprve čekají,“ zmiňuje Pěňky.

Na létání je podle jeho zkušeností nejtěžší správně vyhodnotit aktuální situaci. „Když chci odstartovat z kopce, je důležité správně odhadnout podmínky. Pokud už jsem ve vzduchu, musím dobře číst terén, abych dokázal najít tepelné proudy nebo bezpečně přistát,“ radí začínající paraglidista.

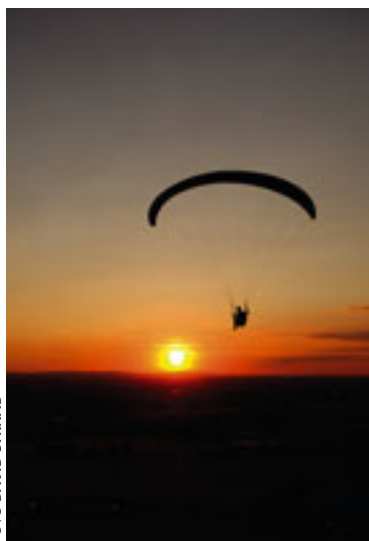

FOTO DAVID STRNAD

Výzva, radost a pocit svobody

Paragliding může každému přinášet něco jiného. Pro Davida je to odpočinek. „Když si hraju s křídlem

Jak vzlétnout a nespadnout

Existují dva způsoby, jak se udržet ve vzduchu. První je *svahování*, způsob létání využívající dostatečně silný vítr na návětrné straně kopce. Ten se zvedá šikmo vzhůru, respektive kopíruje svah. Tento typ létání je možné využívat jen v blízkosti vhodných vrcholů. Druhou možností je pak *termické létání*. Tedy technika, kdy pilot využívá teplotního proudění. V tomto případě se při letu ve vzduchu vyhledávají stoupavé proudy, díky kterým se člověk dostane do větších výšek. Takto je pilot schopen uletět velké vzdálenosti, za vhodných podmínek i přes 100 kilometrů. To se ale týká pouze zkušených pilotů.

Zaujal tě paragliding? Nebo dokonce směřuješ ještě výš a máš rád létání, letiště nebo radioprovoz? Pak určitě zalistuj zpět v číslech *Roverského kmene a koukni na článek z června loňského roku o leteckém skautingu*, který najdeš i na <https://casopisy.skaut.cz/kmen/>. **Letecký skauting** je velmi specifickou záležitostí spojující skauting se zájmem o letectví a vším s ním spojené. Více se dozvíš na jejich stránkách <http://letecky.skauting.cz/>.

na zemi (tzv. groundhandling, pozn. red.), soustředím se jen na jeho ovládní a na to, jak se chová, takže mysl nemá čas řešit zbytečnosti,“ popisuje David. „Ve vzduchu je to ještě umocněnější. Tam není čas přemýšlet nad pozemskými problémy, což je osvobozující,“ dodává.

Po odrazu už ale není cesty zpět. „Jakmile člověk vzlétne, doslova bere svůj život do vlastních rukou. A to je velká výzva!“ Mou otázkou jaký je to pocit letět s padákem?

Pěňky odbyl slovy: „Je to nepopsatelný, fantastický zážitek, který musíš zažít na vlastní kůži.“ Paragliding je i o tom, že věci lze vidět z jiného úhlu, pohledu, výšky. Uživatele si absolutní svobodu, kdy nemusíte být připoutáni k zemi svýma nohama a můžete se rozlétnout do všech směrů. A nakonec vás nepoutají už ani vaše strasti, těžkosti a jiné myšlenky...

Arabské přísloví praví, že nejkrásnější pohled na svět je ze hřbetu koně. Je tomu tak i po tom, co člověk vyzkouší paragliding? ●

FOTO DAVID STRNAD

David Strnad – Pěňky

Chronický (navíc úspěšný) účastník především běžeckých závodů a vzorný manžel, který má i přesto čas na spoustu netradičních zájmů. Kromě paraglidingu se věnuje také skialpinismu, lezení, triatlону a v budoucnu by rád začal ještě s freedivingem.

**DOKUD JSI V TEPLE,
HOUBY SE TI DĚJE.**

Solitaire 500

Solitaire 500 je typický třsezonní spací pytel. Konstrukce, střih a objem náplně odpovídají univerzálnímu zaměření spacáku.

Jde o půl kilogramu kvalitního husího peří důmyslně uloženého v komorách z lehkého nylonového materiálu. To celé napěchované v kompresním obalu, váží kolem kila (podle velikosti a verze) a v batohu nezabere příliš prostoru. Kompresní obal je vyroben ze silikonovaného materiálu. Díky tomu je spacák při transportu dobře chráněn proti vnější vlhkosti.

Spacáky Solitaire jsou k dispozici ve standardním plnění nebo ve verzi EXTRA FEET se třiceti procenty peří v oblasti nohou navíc.

DWR úprava neobsahuje fluorcarbonové látky, které nepříznivě ovlivňují zdraví lidí i zvířat.

-2 °C

-9 °C

-27 °C

údaje dle EN13537

www.warmpeace.cz

YKK®

Colibri®
DWR
15D

Tramping jako alternativní pohled na svět

K hnutí, které možná vzdáleně připomíná skauting, a spousta lidí jej za něj také zaměňuje, se dnes stále hlásí stovky lidí. Tento fenomén však nemá ve světě obdoby. Jak by taky měl, když největší rozmach zažil v době, kterou si dnes jen stěží dokážeme představit.

JAN KUBIŠTA – JOHNY

FOTO JAN KUBIŠTA ST.

OBVYKLÝ VZHLED TRAMPŮ.

Poprvé na vandru

Píše se rok asi 1987 a parta jihlavských trampů vyráží na víkend na chatu Čtyřicátá míle v osadě s poetickým názvem Hvězda severu. Mezi skupinkou ostřílených zálesáků tu jsou dnes i dva třinácti-

letí zelenáci toužící po dobrodružství a svobodě, které sem přivedl jejich o několik let starší kamarád přezdívaný Myšák. Jeden z nich, brzy obdarovaný přezdívkou Pinky, je můj táta. „Ten víkend byl pro mě dost klíčový. To prostředí, ti lidé

a jejich mentalita, nic podobného jsem ještě nezažil,“ vzpomíná po mnoha letech táta.

A podobné pocity zažil, když jel o pár dní později s kamarády na svůj první vandr. „Vyrázili →

FOTO JAN KUBIŠTA ST.

ANI SNÍH A ZIMA JE NEODRADÍ.

FOTO JAN KUBIŠTA ST.

HLEDÁNÍ CESTY A NOVÝCH ZÁŽITKŮ.

jsme po škole, jeli jsme vlakem, tím se tehdy hodně jezdilo. Vzpomínám, jak jsme vystoupili, šli přírodou, vařili si na ohni, stavěli si ze dvou celt jehlan, ve kterém jsme potom spali na nasekaném chvoji, jelikož karimatky moc nebyly. Ráno pak bylo trochu namrzlo. Může to celé znít dost

obyčejně, ale pro mě to bylo opravdu krásné a nové," dodává s úsměvem.

Už přitom ani v době tátova mládí nebyl tramping nic nového. Podle nejpravděpodobnější teorie se prvními trampy stali ve 20. letech minulého století starší skauti,

kterým již běžný program nestačil – neboť roving v té době ještě neexistoval. Později se přidávali další, a už zdaleka ne pouze skauti. Šlo především o chudé lidi z města, převážně dělníky, pro které byl útěk do přírody jediným vysvobozením z každodenních starostí a stereotypů a uspokojením touhy po svobodě a romantice.

Stejně pohnutky táhly z měst do lesů další a další generace trampů po celé 20. století. To se však nelíbilo vládnoucím režimům. Zatímco nacistům trampové vadili hlavně kvůli tomu, že se ve velkém účastnili odboje, komunistům pak především pro své volnomyšlenkářství. Právě touha po svobodě (která je nám tolik podobná) a volnosti byla to, s čím si tehdejší vládnoucí garnitura nedokázala i přes všechny represe poradit.

Trampové se ale vesele družili dál, mezi nimi i můj táta. „Tehdy jsem to tak nevnímal.

Mě mnohem víc učarovalo to, jak jsme jezdili vlakem a já vídal ty ošlehané trampy s batohama, jak se zdravili, zalamovali palce, to zapalování ohně. Od Myšáka jsem se učil stavět si příštěřky z chvojí a cely a další trampské dovednosti, celkově se o nás docela hezky staral," popisuje své zážitky z doby kolem Sametové revoluce Pinky.

Paradoxně právě v období komunismu, navzdory snahám vládnoucí strany, se československý tramping těšil největší popularitě. Na rozdíl od skautingu totiž ke svému

fungování nepotřeboval jednotnou organizaci, a nešel tak jednoduše zakázat. Přesto se nedá říct, že by trampové zanevřeli na své akce a vandry, právě naopak, uchýlili se do světa vlastního řádu a pravidel.

A právě vlastní pravidla jsou pro trampy hodně charakteristická dodnes – od těch viditelných na první pohled, po přísná pravidla a rituály. Jednak je to oblečení. Trampové se prvu inspirovali filmovými hrdiny amerického Západu. Později začal převládat dodnes oblíbený styl vojenského oblečení. To se jako jediné dalo snadno sehnat, a navíc se do přírody hodilo. A tak už to zůstalo.

Především se zde ale objevuje spousta již zmíněných tradic a rituálů – například pozdrav. Tím je původně námořnické ahoj spolu s podáním ruky zvané “zalomení palce”. Nebo třeba zapalování slavnostního ohně ze čtyř světových stran za zpěvu trampské hymny

a vztyčování osadní vlajky. Dalším důležitým prvkem je zakládání trampských osad. Obvykle jde o spolek několika kamarádů, kteří jezdí společně na vandry a táboří na svém oblíbeném místě.

V současné době je Pinky členem významné trampské osady na Jihlavsku, která pořádá spoustu akcí pro ostatní trampy a stále se těší velkému zájmu. „Pořádáme různé potluchy spojené s velkým slavnostním ohněm. Každé jaro už od 80. let sázíme stromky, dále to jsou akce, kde se hrají různé hry a sportuje se, také se hodně hraje na kytary. Ty písničky k tomu prostě patří,“ říká táta.

Podle jeho slov je pro něj členství v takové komunitě důležité „Je to příslušnost k nějaké skupině, k partě. Myslím, že je to nějaký pud, který mají lidé v sobě, být členem nějaké skupiny, a je jedno, jestli to je trampská osada, nebo skautské společenství. Tramping je, podobně

FOTO JAN KUBISTA ST.

TRAMPING JE TAK TROCHU VESELÁ BÍDA.

jako skauting, jedinečný v tom, že nezáleží, odkud člověk přichází a jaké je ve společnosti jeho postavení,“ dodává Pinky.

Občas se objevuje otázka, jestli by toto všechno vzniklo a zformovalo se i za jiných okolností (tj. v případě svobody a demokracie v tehdejší Československu). Trampové se ale domnívají, že to není až tak podstatné. Mnohem důležitější je totiž jednoduše to, že došlo k vytvoření subkultury, která daleko víc než na materiálu staví na prostých hodnotách, které mnohdy ve společnosti chybí – například smysl pro krásu či obvyklá lidská sounáležitost. →

inzerce

Parádní slovní závod!

Představujeme geniálně prostou a přitom, troufáme si říct, prostě geniální hru BANANAGRAMS. Co nejrychleji složte písmena do mřížky, zatímco se vás ostatní snaží předběhnout! Žádná tužka, papír, herní plán, ani čekání na svůj tah... jen bleskové skládání písmenek z banánu, který s sebou můžete vzít kamkoli!

FOTO JAN KUBIŠTA ST.

NA VANDRU V ÚDOLÍ ŘEKY BRTNÍČKY.

Tramping nebo skauting? A není to jedno?

Některé trampské činnosti, především spaní v lese, rozdělování ohně a jiné v mnohém připomínají náš skauting. Obě hnutí se v tuzemsku vzájemně ovlivňovala, mimo jiné i díky tomu, že se jejich členská základna vzájemně prolínala. Část skautů se v obdobích zákazu skautské činnosti přidávala k trampingu,

který jako ne-organizace nemohl být rozpuštěn.

Navzdory tomu, že je tramping založený na částečně jiných hodnotách než skauting, v některých se hodně podobají. „Určitě je to příroda, k té mají obě hnutí rozhodně kladný vztah. A pak bych řekl především kamarádství. To, že můžeme společně sedět kolem jednoho ohně,

sounáležitost a důraz na nějaké společenství,“ odpovídá Pinky na otázku, v čem se obě hnutí podobají.

Narozdíl od skautingu, tramping nemá žádné psané myšlenkové základy. Proto se také trampové mohou zdát, vnímáno skautskou optikou, více divocí. Třeba co se alkoholu týče, nejsou tak puritánští jako my, návštěva hospod někdy bývá oblíbenou kratochvílí během vandru. Což je téma, na kterém se ani roveři jednoznačně neshodnou, zda pít či nepít během akcí.

„Je to ta svoboda. Také by se dalo říct volnost či nespoutanost, spojená s tou přírodou. Můžeš jít, kam tě nohy nesou, nejsi vázaný příkazy ani žádným systémem. Současně je to ale také kamarádství,“ shrnuje dlouholetý tramp.

Nejistá budoucnost

O trampingu se říká, že je to hnutí zpátečnické či ortodoxní. Vystává tedy otázka, co s ním bude dál.

Pokud se mluví o budoucnosti tohoto hnutí, je to často s určitou skepsí či obavou. Staří lidé odcházejí a mladí již nemají takový zájem jako v dobách největší slávy.

„Někdo tvrdí, že to zanikne, někdo si zase myslí opak. Možné je i to, že tramping vystřídá a nahradí něco jiného, třeba právě roving. Záleží na tom, jestli jsou pro dnešní mladé lidi již několikrát zmíněné kvality trampingu důležité. Já si ale myslím, že jsou to věci, které mohou komukoli něco nabídnout v každé době,“ uzavírá táta.

Známa trampská místa:

Oslava (1)

Údolí této malebné říčky patří k významným a oblíbeným trampským oblastem zejména díky krásné přírodě a opuštěnosti. Nachází se zde spousta tábořišť a také chat ukrytých v lesích. Celým údolím prochází turistická značka. Ideálním výchozím bodem může být Náměšť nad Oslavou.

České Švýcarsko (2)

České Švýcarsko, podle skautského spisovatele Miloslava Nevrlého přezdívané Zadní Země, se také řadí k trampsky významným místům. Zdejší pískovcové skály a také velké množství převisů byly pro trampy velkým lákadlem zejména v minulosti, dnes je již táboření na mnoha kempech kvůli vzniku národního parku zakázané.

Brdy (3)

Velmi rozsáhlé a rozmanité pohoří, i v současné době mezi trampy hodně oblíbené. V lesích se ukrývá celá řada trampských míst a kempů.

Jedná se o bývalé vojenské území, které se ale dnes otevírá veřejnosti. Díky zachovalé přírodě zde nedávno vznikla CHKO a také síť turistických tras. Ideální pro roverský puťák.

Sázava (4)

Staří trampové jí neřeknou jinak, než Zlatá řeka, podle barvy vody způsobené jílovitou půdou.

Stejně jako Vltava, i Sázava byla a je velice oblíbená mezi trampy i vodáky. Podél řeky navíc vede trasa Posázavského pacifiku – romantické železniční trati vybudované mezi skalami a často ražené mnoha tunely. Vlakem do zastávky Kamený Přívoz se dostaneme z Prahy za 75 minut.

Vltava (5)

V místech zvaných Svatojánské proudy (dnešní Štěchovická přehrada) vznikaly ve 20. letech první

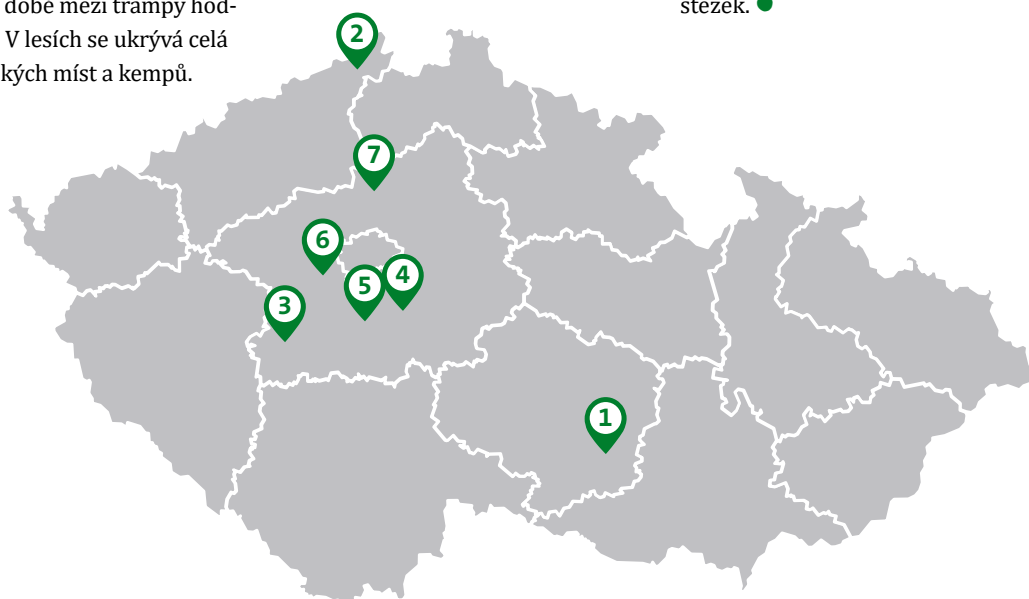
trampské osady, třeba dosud existující Ztracená naděje. Postupně zde však došlo k prolnutí s dalším českým fenoménem – chatařstvím.

Lomy Amerika (6)

Bývalé vápencové lomy jihozápadně od Prahy se objevují i v mnoha filmech. V 50. letech se zde nacházel jeden z nejhorších pracovních táborů pro politické vězně. Když se zde o deset let později přestalo těžit, objevili místo trampové a postupem času se stalo vyhledávaným cílem. Přístup do lomů je sice zakázán, nachází se zde však několik vyhlídek a kolem vede turistická trasa.

Kokořínsko (7)

Kokořínsko, také jinak zvané Máchův kraj, je stejně jako České Švýcarsko oblíbené díky mnoha skalním útvarům a převisům. Trampská místa jsou zde většinou dobře schovaná. Rovněž zde se nachází velké množství turistických stezek. ●

kultura

Kdo umí, umí – umění handicapovaných

Každému z nás se může zčistajasna otočit svět vzhůru nohama. Stát se nám může téměř cokoliv. Od těžké, dlouhodobé nemoci, přes chybějící části končetiny, ochrnutí, až po ztrátu zraku nebo sluchu. Hodně lidí i přes nepřízeň osudu pokračuje se svými zájmy nebo začne dělat něco nového, co je naplňuje. Existuje mnoho dobrých umělců, kteří jsou sice hendikepovaní, ale v práci a umění jim to nebrání.

TEREZA HRUBEŠOVÁ

Sluch ve svých padesáti letech ztratil i Bedřich Smetana, nejprve v pravém a následně i v levém uchu. Ohluchnutí však neznamenovalo, že přestal skládat hudbu, ba naopak. První léta s tímto handicapem patří mezi jeho nejplodnější jak množstvím, tak žánrovou různorodostí jeho tvorby. V této době vznikl i světoznámý cyklus *Má vlast*. Na internetu lze dohledat plno dalších umělců, skupin a sdružení po celém světě, kteří stále pokračují v tom, co je naplňuje. Ráda bych v následujícím textu představila některé z nich.

Malování obrazů jinak

Znevýhodnění lidé často malují úžasné obrazy jen pomocí nohou nebo úst. Tak to dělají například malíři z nakladatelství UMŮN (*Nakladatelství tělesně postižených malířů malujících ústy a nohama, pozn. red.*). Jejich mottem je velmi pěkný výrok: „Ne ruka, ale duše maluje...“. Existují i další, kteří mají speciální techniku.

NAKRESLIL JC SHEITAN TENET

Jedním z takových lidí je například **Doug Jackson**. Tento muž prodělal v dětství mozkovou obrnu a od jedenácti let maluje štětcem připevněným na čelence kolem hlavy.

Jiným zajímavým způsobem ztvárňuje svá díla **Tommy Hollenstein**. Ten k tvoření používá svůj vozík, na který je upoután kvůli pádu z kola, při němž si zlomil krční obratle. Za nejvíce fascinující

považuji techniku **Paula Smitha**, který vytvořil všechny své obrazy na psacím stroji, a to vyťukáváním jednoho znaku jedním prstem.

Malovat krásné obrazy mohou lidé i s jiným typem handicapu. Například malby britského umělce **Sargyho Manna** se, potom co ztratil zrak, staly ještě více komplexnějšími a mysterióznějšími. Další umělec **John Bramblitt** trpí typem slepoty, při němž dokáže rozeznávat ve tmě jen světlé body, vytváří kresby pomocí hmatu. Prsty přejíždí po tazích štětce.

„Obyčejné“ tetování

Co dělat, pokud chcete být tatérem, a narodíte se bez rukou? **Briana Tagaloga** tato skutečnost neodradila a tetuje nohou. Má na to speciální techniku. Nakreslil si návrh pravou nohou na papír. Ten potom přidržuje na kůži levou nohou a během toho návrh překresluje pravou nohou na kůži. Následně používá obě nohy na držení a správné směřování tetovací →

FOTOVAL JC SHEITAN TENET

FOTO JC SHEITAN TANET

jehly a vytváří obrázek. Pokud vám to přijde příliš složité, můžete se inspirovat **JC Sheitanem Tenetem**. Potom, co přišel o ruku, nechal vytvořit protézu, jež je obohacena ještě o několik funkcí. Nejprve se snažil místo pravé ruky zapojovat svou nedominantní levou. Začal kreslením obrázků a postupně přešel až k tetování.

„Nebylo to jednoduché“, svěruje se Sheitan ve článku pro Ripleys. „Ale pokud máte dostatek vůle, vždy existuje způsob,“ dodává. Později se setkal s umělcem Gonzalem, který mu navrhl „protetickou tetovací ruku“. Součástí této protézy je například tetovací jehla, tubus a jiné další příslušenství pro tvorbu tetování, to vše ve stylu steampunku.

FOTO PETR JAN JURÁČKA

Tvorba šperků

Také Vám přijde nepředstavitelné tvořit šperky bez prstů? To neplatí pro anglickou designérku **Annette Gabbeday**, která pro vytvoření úžasných prstenů, náušnic a přívěsků nepoužívá žádné speciální náčiní. Když se jí zákazníci ptají, jak to zvládá bez prstů, odpovídá: „A jak zvládáte vy dělat věci s prsty? Musejí Vám překážet!“ Uvádí Gabbeday v rozhovoru pro britský deník Daily Mail.

Fotografování – netradiční pohled skrze hledáček

Petr Jan Juračka se narodil s velmi špatným zrakem. I tak se stal velmi úspěšným fotografem, který se o svůj pohled na svět dělí s ostatními. Zachycuje krásu Alp, podmořského života, Kokořínska a dalších míst na světě. Specializuje se na vědeckou mikrofotografii, prostřednictvím které popularizuje vědu. Jeho fotka Bajkalu zdobí dokonce i knihu Aleph od Paula Coelho.

Pete Eckert se začal naplno zajímat o fotografování až potom, co oslepl. Díky rozhovorům s lidmi v galeriích, kteří se mu svěřují s tím, co v jeho dílech vidí, může lépe spojovat své umění s „vnitřním zrakem“. Velmi zajímavým a nadějným fotografem je i **James Dunn**, trpící nemocí motýlích křídel. Jedná se o vzácné vrozené onemocnění, při kterém vznikají puchýře na velmi citlivé pokožce buď spontánně, nebo drobným tlakem či třením.

Existují i další umělci a umělecká odvětví, kde se mohou (nejen) hendikepovaní realizovat. Například bezruký **Dhiraj Satavilkar** vytváří sochy jen pomocí nohou. Své nohy využívá i **Tema Tshering** z Bhútánu, který pro své řezbářské umění nemůže zapojovat ruce kvůli mozkové obrně.

Každý z tohoto poměrně malého výčtu silných a velmi inspirativních umělců je něčím vyjímečný a jedinečný. Jedno ale mají všichni společné. I přes handicap se stali mistry ve svém oboru. Dosáhli toho

FOTO PETR JAN JURÁČKA

díky neuvěřitelné houževnatosti, vytrvalosti a neustálém cvičení.

Ať už se nám život zkomplikuje jakkoli, můžeme se inspirovat těmito (a mnohými dalšími) silný-

mi lidmi a zkusit vymyslet, co by mohlo naplňovat nás. Může to být cokoli. Nesmíme ale zapomínat na to, že každé „mistrovství“ chce svůj čas, velký kus vůle a nekonečně mnoho píle. ●

Kam zajít, jak přispět:

- Neviditelná výstava (znovu otevřena od 11. 5.) nebo neviditelná večere, více na: www.neviditelna.cz
- Nakladatelství tělesně postižených malířů malujících ústy a nohama (UMŮN) www.umun.cz, kde se můžete dočíst o nadcházejících výstavách nebo koupit kalendář, přání, jmenovku či drobný dárek
- koupí CD nebo návštěvou koncertu nevšední kapely The tap tap (www.thetaptap.cz) podpoříte kapelu studentů a absolventů školy Jedličkova ústavu
- hmatové výstavy – hapestetika, aktuálně (snad již brzy znovu otevřena) hmatová expozice starých mistrů nejen pro nevidomé v Národní galerii v Praze – Schwarzenberský palác.
- Unikátní projekt – sdružuje umělce se zdravotním postižením ze Slovenska a dává jim možnost prezentovat si svoje výrobky a podílet se o svoji zkušenost. Více na: www.hendikup.sk

čekatelská

Umění improvizace pro vedoucí

Při slovu improvizace člověku běží v hlavě spousta situací, kdy je nucen pracovat za pochodu a tak nějak bez přípravy. Přestože se takovým zážitkům jako lidé běžně snažíme vyhnout, rádi bychom vám ukázali, jak se improvizace dá využít k rozvoji osobnosti a netypickým zážitkům.

SIMONA ŠUSTROVÁ – SASANKA, JAKUB ZOBLIVÝ – MAKČA

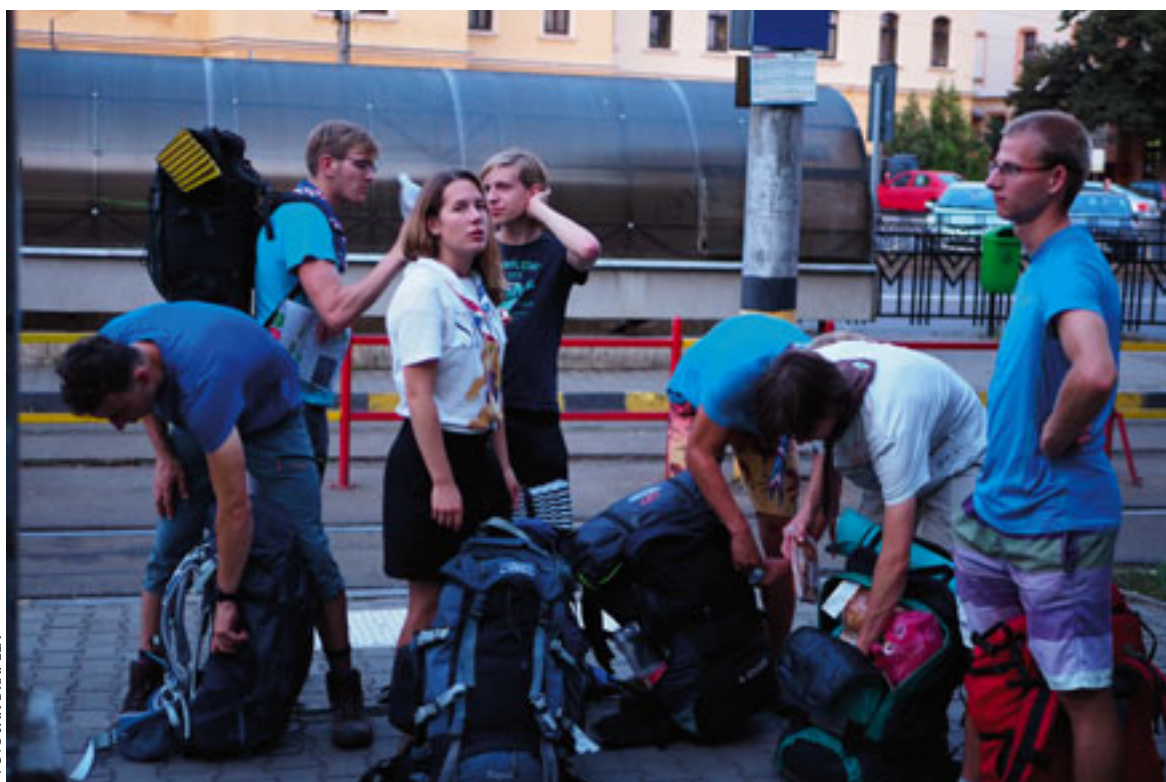

FOTO JAN DRÁPELA

Improvizace. Setkáváme se s ní v každodenním životě a přesto je těžké ji definovat. Pro někoho to může být vymyšlený program na poslední chvíli nebo to, že někdo nestihne autobus a musí najít jiné alternativy. Pro jiného je to hraná scénka v divadle bez předem napsaných scénářů. Můžeme

si říkat, že se na tyto nečekané věci nemůžeme nijak připravit dopředu. Přeci jen, jak lze očekávat neočekávané? Člověk se možná nemůže připravit na konkrétní situace, které ho v životě potkají. To, co však stoprocentně může, je naučit se v těchto situacích umět improvizovat. Improvizace je o tréninku,

zkoušení různých možných situací a naučení se nějakých obecných postupů, které budou platit za podobných okolností téměř vždy.

Zaměříme se však na improvizaci ve skautském prostředí. Jak se připravit na to, když nám na výpravě za 20 minut jede autobus →

FOTO JAN DRÁPELA

a musíme nakoupit jídlo na expedici? Nebo nám nepřijde rover, který měl být moderátorem na Vánoční besídce, a musíme ho nahradit. Co máme dělat a co říkat? Pojdme se podívat na nějaké způsoby, jak si improvizaci společně s ostatní rovery a rangers můžeme zkusit natrénovat a třeba se u toho i dobře pobavit.

Improvizace praktická a improvizace abstraktní

Pro lepší orientaci a rozřazení programů si improvizace rozdělme do dvou skupin a to na impro-

vizaci praktickou a improvizaci abstraktní. Praktickou improvizací označujeme situace, ve kterých člověk musí rychle přijmout nějaké informace z okolí, zpracovat je a logicky utřídit. Poté s takto získanými informacemi pracujeme dál. Například, když jsme s oddílem na nádraží a zjistíme, že spoj, kterým jsme potřebovali jet, byl zrušen. Hledáme proto další možné spoje dle našich požadavků (například co nejlevnější a co nejrychleji v cíli). Přijímáme tedy informace, ty zpracujeme a následně podle nich

Improvizace v praxi – aktivity

Při improvizaci praktické se hodí držet následujících kroků

1. přijmout informace,
2. zhodnotit situaci
3. zpracovat ji
4. spolu se zkušenostmi, které už máme, zareagovat

1. Válka o jídlo

Roveři jsou rozděleni na dvě skupinky. Každý má určitý peněžní rozpočet (nějakou částku). Máte 20 minut na nákup potravin na pět jídel, každý má jeden den a za 30 minut jede vlak, na který se musíme se přesunout. Při této činnosti se účastníci učí mít postup, jak rychle nakoupit, když nastane při přesunech nějaké zpoždění na výpravě (neboť to se stává u výprav hodně často). Je důležité si poté probrat postupy nákupu jednotlivých skupinek a podělit se o tipy a triky, které jednotlivé týmy použily.

2. Najdi správnou trasu

Hráči musí do deseti minut najít co nejlevnější a co nejrychlejší trasu z místa A do místa B (můžete to spojit s programem, kde využíváme a učíme se s všemi možnými aplikacemi na vyhledávání tras). Poté spolu můžete debatovat, jak kdo postupoval při hledání a najít nějaký nejlepší postup řešení.

vybíráme nejlepší možný náhradní plán. Reagujeme tak co nejrychleji a nejefektivněji na dané podněty a vyhodnocujeme možná řešení.

Právě tento postup se dá nacvičit. Časem se nám třeba povede naučit mechanismy, které můžeme použít téměř kdykoliv. Jejich nacvičením si navíc pomáháme se zvládnáním stresu, který může při nečekané situaci nastat. Pokud se znovu dostaneme do podobné situace, už nás to tolik nepřekvapí a řešení nalezneme snáz, protože budeme vědět jak. K procvičení praktické improvizace jsme si pro vás připravili aktivity pro RS, se kterými se

ve svém životě s rovery ocitli nejčastěji, a kde trocha cviku rozhodně neuškodí.

Abstraktní improvizace

U abstraktní improvizace je člověk nucen získané informace zpracovat a vytvořit z nich výstupy. Typicky, když se na táboře zraní vedoucí, který má mít na odpoledne přichystaný program a vy musíte s ostatními vymyslet alternativu. Nebo nepřijde již výše zmiňovaný

moderátor na vaši Vánoční besídku a musíte to vzít za něj. Při nácvičku této improvizace se odbourává určitá uzavřenost mezi sebou navzájem a k sobě samému. Pomáhá to odstranit stud a začít si více věřit. Vymyslet takový proslov či hru není jen o zpracování informací. Musíme k tomu sami přispět. I toto rychlé tvoření se dá zvládnout, když si pro sebe najdeme nějakou předlohu, podle níž se můžeme v dané situaci řídit.

Improvizace v abstrakci – aktivity

I zde se hodí držet se pár základních kroků:

1. přijmout informace
2. zpracovat je
3. na jejich základě vytvořit nové
4. ty pak využít

1. Dovyprávěj příběh do konce

Skupinka má za cíl sehrát divadelní scénku, u které je jasně daný konec příběhu. Začíná jeden a lidé se buď připojují podle toho, jak to cítí v rámci děje, nebo je člověk, co se připojil jako poslední přízve do hry. Příběh lze spojit s tématem nějaké dané situace (př. sv. Jiří zabil draka, obnovení junáka, volba prezidenta...). Cílem je improvizovaně komunikovat se svým týmem a naučit se reagovat co nejlépe v dané situaci. Co se týká tématu scénky a jejího vyvrcholení, zde se meze nekladou. Cíl si mohou určit sami roveři. Nejlepší je, aby vždy jedna osoba vymyslela konec příběhu, ke kterému se má skupinka dopracovat. Tato osoba pak příběh začíná.

2. Teleshopping

Jeden vybraný je v pořadu, kde se snaží prodat nějaký produkt. Ostatní členové jsou porota. Vždy těsně před příchodem před porotu si dotyčný náhodně vybere předmět z předem připraveného košíku (různé věci, které můžeme najít v klubovně). Na prodej má 40 sekund. Poté přichází dotazy poroty (například tři). Následně poděkujeme dotyčnému za vystoupení. Na konci se pobavíme, co bylo pro vybranou osobu nejtěžší (rychle vymyslet, o čem mluvit tak, aby to ostatní zaujalo, stát před osobami sám...). Cílem je, abychom u členů podpořili sebevědomí v improvizované řeči před publikem.

Improvizace tedy přispívá k rozvoji osobnosti a k zábavnému programu, kteří si jako roveři můžete velice užít. Nevyhýbejte se tedy nenadálým situacím, ale prostě to riskněte. ●

NEVIDITELNÁ VÝSTAVA PRAHA

Dobrodružná hodinová prohlídka v naprosté tmě
za doprovodu nevidomého průvodce.

Skautská sleva!

Vstupné ve všední den i o víkendu za 150 Kč.

Akce platí pro každého od světlušek
po protěle vedoucí.

Stačí se na recepci výstavy dostavit
**s příkladně uvázaným
skautským šátkem.**

inzerce

777 787 064

info@neviditelna.cz
www.neviditelna.cz

Rezervace místa nutná!

Český kontingent jede na Moot 2021 do Irska! Pojedeš s námi?

Přihlašování na světovou skautskou akci Moot 2021 do Irska je v plném proudu a poběží až do září. Český kontingent má zatím naplněnou pouze polovinu předpokládaných účastníků, stále můžeš jet s námi i Ty. Moot 2021 se koná 19.–29. 7. 2021 v Irsku.

HELENA KERNEROVÁ – HELA, MATĚJ ŠIKL – BUBÁČEK

FOTO ČESKÝ KONTINGENT MOOT 2021

Moot je setkání pro všechny rovery a rangers z celého světa, které se koná každé čtyři roky v jiném státě. V létě 2021 se bude konat v Irsku a místa pro rovery a rangers z České republiky ještě nejsou plně obsazená. Pokud Ti příští léto bude mezi 18 a 25 lety, můžeš se do českého kontingentu přihlásit jako účastník i Ty. A pokud jsi starší, nevěš hlavu, protože můžeš jet jako člen servis týmu!

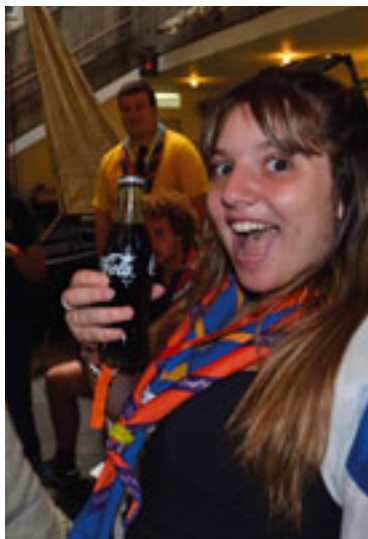
A co Tě vlastně čeká? Nejdřív budeš zařazen do své patroly. Patrola se skládá z deseti lidí z různých zemí, je to tedy příležitost dozvědět se spoustu nových informací o jiných kulturách přímo z první ruky. Právě ve své patrolě totiž strávíš celý Moot – společně absolvujete všechny připravené programy, společně budete bydlet (rozuměj stanovat), vařit, žít...

Ze čtyř takových patrol se potom vytvoří jeden velký kmen – tribe. Kmen sdílí místo na táboření a jeho patroly

se dělí o tábornické povinnosti. Není však třeba se bát, každý kmen má dva pomocníky/rádce z řad organizačního týmu Mootu. Do kmene si taky můžeš zvolit kamaráda, se kterým bys chtěl na Moot jet.

Akce jako taková se dělí na dvě části. První část, nazývanou Trails, prožiješ se svým kmenem někde na území Irska, kde se zaměříte na poznávání země a pomáhání místním lidem. Během druhé části se všechny kmene sjedou do basecampu u hradu Malahide, poblíž Dublinu. Tam pak proběhne program pro rovery a rangers, díky kterému můžeš získat nové přátele a najít novou inspiraci a motivaci pro svou práci v Junáku.

Součástí Mootu je samozřejmě i International day, v rámci něhož se můžeš dozvědět spoustu zajímavostí z celého světa. Každý kontingent si pro ostatní připraví krátké představení svého státu a tradic a přivezou tak kousek své kultury s sebou. Během jediného dne máš příležitost na jednom místě navštívit hned několik zemí.

Český kontingent bude před Mootem organizovat víkendové setkání v České republice s irskou tematikou a přípravou na akci. Seznámíme se, naplánujeme představení naší země na International day na Mootu. Případně si účastníci mohou napláňovat společné cestování po Mootu, protože to vedení kontingentu neorganizuje.

A jak si můžeš sehnat finanční příspěvek, abys i Ty mohl/a jet s námi? Můžeš požádat tvoje středisko, svou rodinu a příbuzné nebo založit vlastní výzvu na darujme.cz pod naším kontingentem a sdílet ji na sociálních sítích s přáteli. Pro více info se podívej na naše stránky.

Pro další informace navštiv moot2021.cz a sleduj náš Facebook a Instagram. Máš-li nějaký dotaz, rovnou napiš na hela@moot2021.cz ●

Jak na islandský Moot vzpomíná Bubáček, zástupce vedoucí českého mootingu pro rok 2021?

„Mladej pane, copak to máte v tom kufru?“ ptá se mě zřízenec letiště během odbavování. Je sedm hodin ráno a já se chystám nasednout do letadla na Island a strávit dva týdny na Mootu, celosvětové skautské akci pro roverský věk. Neurčitě pokrčím rameny. Dostal jsem ten kufr navíc od českého kontingentu, mám ho dopravit na místo, ale co je v něm, to mi nikdo neřekl. „Já že v něm vidím přes ten rentgen nějaký drátky a kuličky. Hele, mladej, nemáš tam bombu?“

Tahle vzpomínka je asi první, která se mi vybaví, když se řekne Moot. V roce 2017 jsem se chystal na roverské setkání na Islandu a netušil jsem, co přesně mi to přinese. Tedy, to, že mě budou hned na letišti v Praze považovat za teroristu, to jsem nečekal, ačkoliv pokud své krčební rameny hodnotím zpětně, moc se tomu nedivím. Bomba to nebyla, po otevření kufru se ukázalo, že se na Island snažím propašovat pouze reprobedny a cvrnkací kuličky. Skautský kroj a pár dalších kamarádů taky odvedli svoje, takže jsem nakonec odletěl vstříc skvělým dnům v přítomnosti ještě skvělejších lidí.

Moot na Islandu byl skvělý – parta super lidí z celého světa, poučné, tvořivé i zábavné programy (z nichž některé jsem si přivezl domů do svého oddílu), severská příroda (v Irsku to bude snad podobné) a výhledy. Deset dní tak krásného počasí, že ani Islandané nic takového nepamatovali. Největší bezeslovná komunikace bubnováním s více než 5 000 účastníky na závěrečném ceremoniálu... stálo to za to. „Irsko bude jízda“, běželo mi hlavou těsně předtím, než jsem se přihlásil do vedení českého kontingentu.

SAMBA

PŮJČOVNA-LODÍ.CZ

SLEVA PRO SKAUTY

10%

OHŘE
OTAVA
SÁZAVA
MORAVA
LUŽNICE

Tel: 604 904 737

www.PUJCOVNA-LODI.CZ

PEVNOST
POZNÁNÍ
CENTRUM POPULARIZACE

NÁVRAT DO PEVNOSTI

15.–16. 8.
2020

PEVNOST
POZNÁNÍ

SKAUTSKÉ ponožky

Pojď šířit dobrou náladu
originálními ponožkami
se smyslem pro humor!

Ke koupi na skautském obchodě
ve třech barvách a všech velikostech.
www.skaut.cz/obchod

SKAUT
e-obchod

vel. 32-47
150 Kč

pozvánky

ZZA Cukříček

11.–13. září, 25.–28. září, 23.–24. října
Šiškovice, Přelouč, Litomyšl
www.zza-cukricek.webnode.cz

Zdravotnický kurz Cukříček je založen na principu „učím se tím, že to dělám!“. Můžeš se těšit na nejednu „simulačku“ a překvapení. Úspěšnou absolvencí kurzu získáš oprávnění vykonávat funkci Zdravotník zotavovacích akcí (akreditováno MŠMT).

Korbo

24.–27. září 2020

Lom Srní

www.korbo.skauting.cz

Obrok naruby – roverské setkání, které si účastníci připravují sami. Organizátoři nechystají žádný program ani nezajišťují servis tým. Korbo je takové, jaké si ho udělají sami účastníci.

Mezinárodním dobrovolníkem v Litvě

září/říjen 2020 – srpen 2021

Skautu Slenis, Litva

www.krizovatka.skaut.cz

Mezinárodní skautská základna v Litvě hledá od září či října 2020 do konce srpna 2021 pomocnou ruku za velmi výhodných podmínek. Skautu Slenis neboli Skautské údolí je nejstarší Litevská mezinárodní skautská základna. Nachází se asi hodinu jízdy severně od hlavního města Vilnius. Součástí pobytu je hrazené ubytování, jídlo, pojištění, cesta, jazykový kurz

a další aktivity. Pokud je ti mezi 18 a 30 lety, vyraz jako dobrovolník na tohle roční dobrodružství. Neváhej a podej přihlášku do 14. června!

JOTA-JOTI

16.–18. října 2020

www.jotajoti.info

Připojte se s kmenem na celosvětové digitální jamboree. Skvělá příležitost jak se z pohodlí domova potkat se skauty z celého světa. Tradičně je také připraven bohatý program online. Během posledního speciálu v dubnu se během tří dnů připojily miliony skautů z mnoha koutů zeměkoule.

Elixír

16.–18. října 2020

Turnov

www.elixir.skaut.cz

Celostátní akce Elixír zve především vedoucí oddílů a další aktivní činovníky. Víkend je zaměřen na inspiraci, dobítí energie a vzdělávání pro další oddílovou činnost. Téma letošního ročníku je „Za hranice“. Překračování hranice je tématem současné společnosti – nejen ve smyslu hranic lokálních, ale také technologických či společenských. Jak s těmito tématy pracovat v oddílech i ve svém osobním životě? Přihlašování začíná v polovině června.

Závod tří vrchů

1.–3. listopad 2020

Benešov u Prahy

www.z3v.cz

Oblíbený extrémní závod dvojic. Jeho základem je topografická orientace, okořeněná řadou dovednostních disciplín. Logiku, zručnost, obratnost a hlavně dostatek fyzických a psychických sil potřebují závodníci na zdolání cca 60kilometrové trati a zhruba sedmi disciplín. Přihlašování začíná 1. září, tak si nastav upozornění!

Ráži

6.–8. listopad 2020

Skautský dům v Olomouci

www.razi.skauting.cz

Ráži (Rádcovské kurzy a Žirafy) je setkání pro instruktory a instruktorky kurzů a akcí pro rádce a rádkyně. Setkání nabídne podporu a inspiraci, sdílení zkušeností a doprovodný program. Součástí bude také seznámení se s Profilem rádce a rádkyně, programy o aktuálních tématech týkajících se rádcování a programy pro celé týmy rádcovských kurzů. Přihlašování do 15. září.

Další akce a pozvánky najdeš ve sdílené složce. Přidej i svou pozvánku!

4camping.cz

Největší nabídka outdoorového a turistického vybavení v ČR!
250 značek • 185 000 ks zboží skladem • 2 660 výdejních míst

Vítěz SHOPROKU 2019
sportovní vybavení

SHOWROOM 10 000 m²

VÝSTAVA STANŮ
29. 5. – 16. 8. 2020

VÍCE INFO

www.4camping.cz
www.vystavastanu.cz

PRODEJNY

Praha (4x), Brno, Plzeň, Bratislava,
Ostrava, Hradec Králové, Liberec,
Pasohlávky, Vranovská pláž

Prodejní Výstava stanů a vybavení do přírody

Výstaviště Praha Letňany

29. 5. – 16. 8. 2020

Nejširší nabídka turistického
a outdoorového zboží na jednom místě.
Největší akce ve střední Evropě!

- 250 outdoorových značek na ploše 10 000 m²
- Nejvíce stanů, spacáků, kempingového nábytku, karimatek, outdoorového oblečení a obuvi, batohů, doplňků ... na jednom místě
- 320 postavených stanů – turistických, expedičních a rodinných
- Velké VÝSTAVNÍ SLEVY, dárky k nákupu
- Spacákové ležení – všechny spacáky a karimaty k vyzkoušení
- Soutěž o automobil a další ceny za 1 000 000 Kč
- Vyškolený personál, dobrá dostupnost, parkování a vstup ZDARMA

www.vystavastanu.cz | www.4camping.cz